

Cena \$1

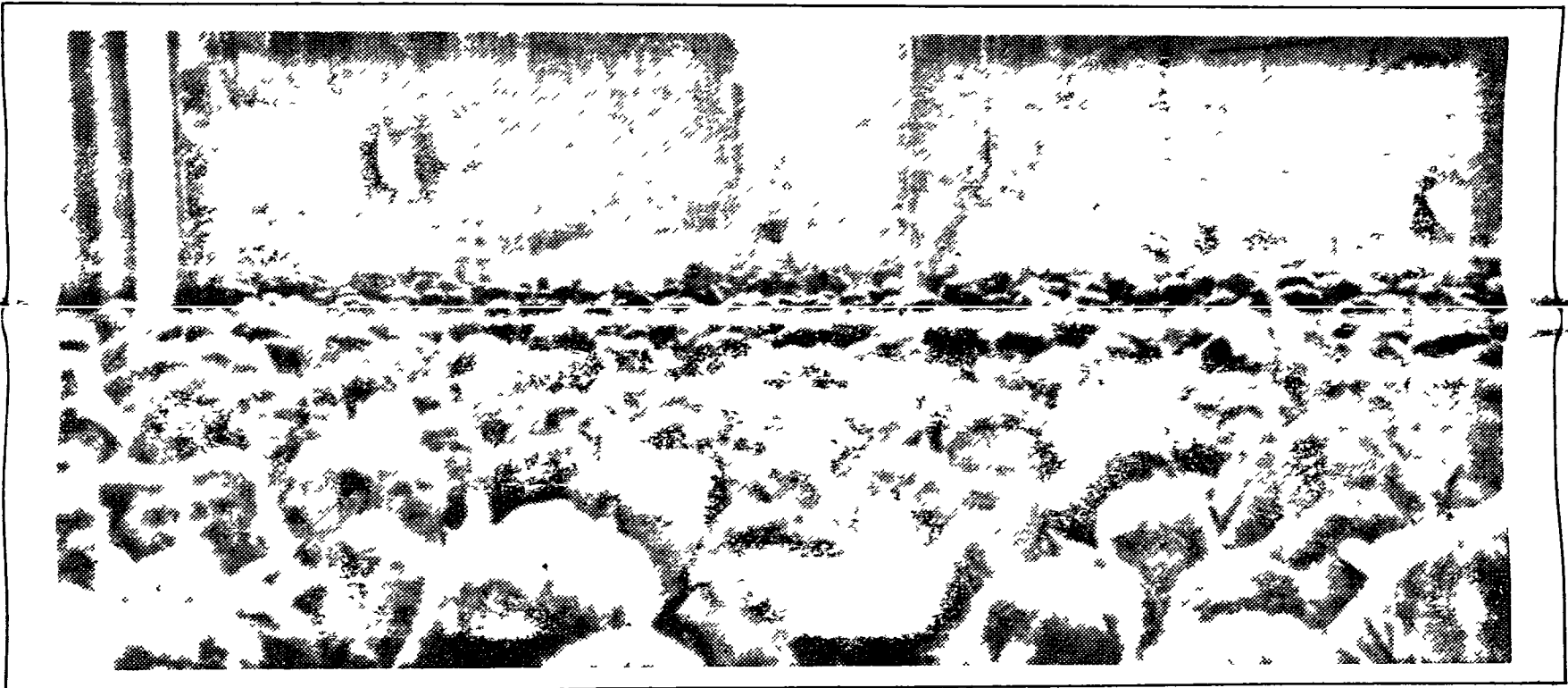

- MAREK ŁUKASIEWICZ - TRUDNA WIZYTA
- ANDROPOW ROZMAWIA ZE SPIEGLEM
- UCHWAŁY ZJAZDU KPK

Niecenzurowany magazyn dla każdego

Toronto 5.05.1983 Echo Weekly Nr 30

PIERWSZOMAJOWY SUKCES SOLIDARNOŚCI

1 Maja, Warszawa, Ulica Świętojanska. Niezależna manifestacja mieszkańców stolicy. W głębi ZOMO z uruchomioną armatką wodną. W całym kraju, wg niektórych obserwatorów, manifestowało paręset tysięcy w kilkudziesięciu miastach.

Warszawa, Gdańsk, Nowa Huta, Kraków, Szczecin, Wrocław, Gdynia, Bydgoszcz. Dziesiątki polskich miast. Tysiące i tysiące Polaków, robotników i studentów, urzędników i emerytów, mężczyzn i kobiet.

Sukces niezależnych demonstracji pierwszomajowych w Polsce, zainicjowanych i zorganizowanych w całym kraju przez podziemną Solidarność przeszedł wszelkie oczekiwania. Dał dowód siły Solidarności, masowego poparcia którego udzielają jej Polacy nie bacząc na ryzyko, ośmieszył i raz jeszcze skompromitował rządy czerwonych generałów Jaruzelskiego.

W Nowej Hucie w czasie demonstracji poniósł śmierć 28-letni Ryszard Smogur, podobno ranny w szyję zomowskim granatem gazowym.

Wszędzie na spokojnych demonstrantów rzucało się brutalnie ZOMO, uzbrojone w cały tradycyjny arsenał walki z bezbronnymi cywilami. Zomowcy napadali na wychodzących z kościołów po niedzielnej mszy św., na spokojnie gromadzących się na chodnikach i placach, bili kobiety i starców, znęcali się nad leżącymi, którzy padli od pierwszych ciosów, wlekli wyrwanych z tłumu do suk milicyjnych.

Oficjalne pochody przeciągały pustawymi trasami, wśród kordonów wojska, ZOMO i milicji. Bito tych, którzy chcieli się do nich przyłączyć - jak w Warszawie - bez oficjalnych zaproszeń, obawiając się, by partyjna demonstracja nie przekształciła się w demonstrację solidarnościową. W paru wypadkach tak się właśnie stało, oficjalny pochód okazał się pochodem solidarnościowym.

"Jest pan świadkiem historycznego wydarzenia", powiedział w Warszawie polski dziennikarz zachodniemu korespondentowi, "po raz pierwszy w kraju komunistycznym policja zaatakowała pochód pierwszomajowy". Po raz pierwszy też chyba dla udziału w pochodzie oficjalnym trzeba było mieć przepustkę.

Setki milionów czytelników prasy i widzów w całym wolnym świecie było świadkami pierwszomajowego sukcesu polskiej Solidarności. Było też świadkami brutalności "sił porządku". Na jednym z dzienników telewizyjnych pokazano w zbliżeniu jak na warszawskiej ulicy zomowiec okłada długą pałką leżącą już na chodniku, skrwawioną starszą kobietę. Film udało się nakręcić z okna pobliskiego mieszkania. Takich scen były setki.

Ciąg dalszy str 6

ECHO TYGODNIA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

wydają.

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują

Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
Grazyna Stońska, Anne Steele, Zofia Boncza,
Jerzy Rudolf, Leszek Mech i inni
Przedstawiciel Tadeusz Shopian

NOWY ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

59 Fuller Avenue

TORONTO, Ontario

M6R 2C4

NOWY TELEFON REDAKCJI 531-5523

UWAGA dyzury przy telefonie

poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

Prenumerata półroczna \$ 25
roczna \$ 50

Redakcja zastrzega sobie prawo do
zmian i skrótów w opublikowanych
artykułach i materiałach

Cennik ogłoszeń

1 kolumna x 1 cal — 5 dolarów
2 kolumny x 1 cal — 10 dolarów

1 kolumna x 2 cale — 10 dolarów
1/2 strony — 175 dolarów
1 strona — 350 dolarów

OGŁOSZENIA O WOLNYCH MIEJSCACH PRACY
ORAZ OSÓB POSZUKUJĄCYCH TAKOJEW
BEZPŁATNE

Szli klaszcząc

Władza liczyła, że pierwszy maja wykaże niemoc podziemnej Solidarności. Stało się odwrotnie. Dziesiątki, jak twierdzą niektórzy obserwatorzy - setki tysięcy podjęło ryzyko, wychodząc tego dnia na ulice by opowiedzieć się za Solidarnością. Wzrósł bardzo autorytet podziemnych władz związku, które zamicywały i zorganizowały niezależne demonstracje. Dzień ten wykazał słusność linii Tymczasowej Komisji Krajowej, przyniósł krajowi nowy optymizm i nadzieję.

Jednocześnie pokazano światu na czym opiera się władza w PRL. Jedyną jej legitymacją jest naga przemoc.

W Polaków wstąpił nowy duch. Trzeciego maja na ulicach Warszawy, po nabożeństwie w katedrze św. Jana osmiotysięczny tłum szedł klaszcząc w szpalerze pancernych pojazdów i zomowców, którzy za chwilę mieli się rzucić na bezbronną z pałami. Szli klaszcząc. Oklaskiwali własną determinację, odwagę i jedność, oklaskiwali podziemie i Wałęsę. I wykłaskiwali ze sceny upiory Jaruzelskiego, jak przedtem na stołecznych przedstawieniach wykłaskiwano aktorów-kolaborantów.

Pierwszy maja w Polsce unaoczniał fiasko pseudospołecznych organizacji spędzonych na oficjalne masówki, unaoczniał bankructwo "normalizacji". Udowodnił - raz jeszcze - że jedyne, na co władza liczy to zastraszanie, zakłamywanie i przekupstwo i że to po prostu nie skutkuje. Harcerzy próbowano przekupić, oferując im wakacje za kwotę ceny wzamian za udział w oficjalnych pochodach. A w programie podszywanym się pod Radio Solidarność, spreparowanym przez bezpiekę, straszono "tłumami tajemniczków rzuconych na Warszawę, przeprowadzających masowe aresztowania i rewizje". Nie pomogło.

Władza osiągnęła szczytu absurdu i groteski. By uczestniczyć w pochodzie oficjalnym trzeba było mieć przepustkę, kto się chciał przyłączyć bez przepustki, tego zaraz bito słusznie podejrzewając o nieczyste zamiary. Święto robotnicze pozwolono obchodzić tylko partyjnym biurokratom i ubowcom, prawdziwych robotników polewano niebieską wodą i określono ich w prasie jako marginesowe grupy.

Władza zachowuje się tak, jak gdyby to, czego nie było w dzienniku telewizyjnym i w Rzeczpospolitej, nie istniało w rzeczywistości. "Dzięki woli świata pracy zakusy podziemia skoczyły się fiaskiem". Prawda była dokładnie odwrotna. Stek prymitywnych kłamstw, które nie wprowadzają w błąd już nikogo, którym rzeczywistość zaprzecza na każdym kroku, jest dla tej władzy szczytem kompromitacji i ponizenia. Trudno się też bardziej ośmieszyć.

Siła społeczeństwa, siła podziemia - i słabosc władzy. Taka jest tegoroczna lekcja majowa. Słabosc władzy wynikająca z jej kompletnej, hermetycznej izolacji od społeczeństwa.

Solidarność nie chce jednak tej władzy obalać, na tym polega jej realizm polityczny. Chce amnestii, przywrócenia prawdziwych związków zawodowych i reform, które pozwoliłyby wydobyć kraj z głębokiego kryzysu gospodarczego. Panuje przekonanie, że czerwona burżuazja jest w tej chwili złem koniecznym, lecz musi pójść na ustępstwa, bo bez tego nie da się usunąć z życia społeczno-gospodarczego nonsensów i absurdów coraz głębiej pograżających kraj w kryzysie. Pierwszy i trzeci maja były kolejnym ogniewem procesu politycznego, który może doprowadzić do rozmów i do kompromisu.

Jacek ADOLF

● Szwecja odwołuje swego ambasadora w Moskwie. Szwecja zwróciła się z ostrym protestem w związku z pogwałceniem integralności szwedzkiego terytorium, oskarżając ZSRR o nasłanie 6 łodzi podwodnych z misją szpiegowską w pobliże tajnej szwedzkiej bazy morskiej. Protestowi towarzyszyło tymczasowe odwołanie ambasadora szwedzkiego w ZSRR. Premier Szwecji O Palme podkreślił, że ZSRR pogwałcił prawo międzynarodowe i ostrzegł, że Szwecja nie zahała się zaatakować zagranicznych łodzi podwodnych wykrytych w obrębie szwedzkich wód terytorialnych.

● Norwegia poluje na niezidentyfikowaną łódź podwodną. W Norwegii trwa poszukiwanie niezidentyfikowanej łodzi podwodnej wykrytej u zachodnich wybrzeży Norwegii. "Nie okażemy litości" - powiedział norweski minister obrony A Sjaastad.

● Partia Socjalistyczna wraca do władzy w Portugalii. Partia Socjalistyczna wygrała wybory krajowe zdobywając 36% głosów i 101 miejsc w 250-osobowym parlamencie. Nie uzyskawszy większości będzie musiała utworzyć rząd koalicyjny.

● Honecker odwołał wizytę u Kohla. I sekretarz komunistycznej partii w NRD odwołał wizytę w RFN z powodu gwałtownego pogorszenia się stosunków między wschodnimi i zachodnimi Niemcami na skutek śmierci w niewyjasnionych okolicznościach obywatela RFN na przejściu granicznym w NRD.

● We Włoszech upadł 43 rząd powojenny. Premier A Fanfani rozwiązał rząd koalicyjny i podał się do dymisji. Przypuszcza się, że w celu wyłonienia nowego rządu przyspieszy się wybory krajowe.

● Iranski komunista szpiegiem sowieckim. N Kianouri sekretarz generalny irańskiej partii komunistycznej Tudeh, zaarrestowany

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

w lutym br., oświadczył występując w telewizji irańskiej, że szpiegował na rzecz ZSRR od 1945 roku.

● 100 dzieci z Wietnamu przybyło do USA. Około 100 Amerykano-Azjatów z Wietnamu - dzieci amerykańskich ojców z okresu wojny wietnamskiej wyjechało na stałe z Ho Chi Minh (dawny Sajgon) do USA.

● Hiszpański Sąd Najwyższy broni demokrację? Gen A Comyn organizator nieudanego zamachu stanu prawicowych oficerów armii hiszpańskiej w roku 1981 otrzymał mocą decyzji sądu najwyższego podwyższenie wyroku z lat 6 do 30. W okresie dyktatury Franco generał Comyn był doradcą króla Juana Carlosa.

● Bomby we Francji, demonstracje w Paryżu. W czasie starc pomiędzy 10 tys. studentów a policją zostało rannych 30 osób. 16 bomb zostało zdetonowanych w trzech francuskich miastach przez nacjonalistów korsykańskich domagających się wolnej i niepodległej Korsyki.

● Kryzys gospodarczy w Chile. Po dekadzie szybkiego rozwoju gospodarczego - w latach 1971-1981 przeciętny roczny wzrost wynosił 8,5% - Chile zostało dotknięte kryzysem gospodarczym. W ubiegłym roku wzrost był niższy o 14% niż w roku 1981.

● EWG kontratakuje EWG. Wyraziło oficjalnie "głębokie zaniepokojenie" w związku z projektem administracji Reagana zastosowania kontroli handlowej Zachodu z ZSRR. EWG wysłało do amerykańskiego departamentu stanu oświadczenie, w którym nazwało wysiłki administracji

Reagana jako "sprzeczne z międzynarodowym prawem i zobowiązaniami oraz nie do przyjęcia w kontekście stosunków pomiędzy przyjacielskimi państwami".

● ZSRR buduje 2 lub 3 nowe bazy wyrzutni dla pocisków rakietowych SS-20. Amerykańskie służby wywiadowcze doniosły, że bazy te budowane są w środkowej Azji. Zazwyczaj, jedna baza zawiera 9 wyrzutni rakietowych, a jedna rakietą SS-20 uzbrojona jest w 3 głowice nuklearne oraz ma zasięg około 4 800 km. USA szacuje, że w chwili obecnej ZSRR ma 351 operacyjnych rakiet SS-20. 243 rakiety SS-20 ułożone są w wyrzutniach położonych na zachód od Uralu i wycelowanych w Zachodnią Europę. 108 rakiet znajduje się na wschód od Uralu wycelowanych na ChRL, Japonię i Koreę Południową.

● Junta argentyńska usprawiedliwia terror i mordy. W telewizji argentyńskiej odczytano 45-minutowy raport dotyczący akcji junty podjętej w latach 70-tych przeciwko opozycji. W raporcie stwierdzono, że aresztowanie tysięcy osób było legalne i konieczne ze względów bezpieczeństwa narodowego. Tysiące zaginionych powinno być uznanych za nieżyjących.

● Długoletnie wyroki więzienia dla księży katolickich w ChRL. Czterech księży katolickich w ChRL zostało skazanych na kary do 15 lat więzienia za utrzymywanie kontaktów z Watykanem, przesyłanie za granicę informacji o położeniu kościoła katolickiego w Chinach oraz niepodporządkowanie się uznanemu przez komunistów Patriotycznemu Stowarzyszeniu Katolików.

Andropow rozmawia ze "Spieglem"

Niedawno I sekretarz KPZR J Andropow udzielił wywiadu zachodniemieckiemu magazynowi "Der Spiegel".

W wywiadzie podkreślił, że obecność wojsk sowieckich w Afganistanie jest analogiczna do wysiłków USA zmierzających do ochrony ich interesów w Ameryce Środkowej. "Czy USA nie troszczyłoby się jak rząd sprawowałby władzę w Nikaragui?" - spytał Nikaragua leży w olbrzymiej odległości od Ameryki. My mamy wspólną granicę z Afganistanem i bronimy naszych narodowych interesów pomagając Afganistanowi". Andropow powtórzył sowiecki refren, że Zachód użył Pakistanu by ten obalił ustrój komunistyczny w Afganistanie, ale dodał zarazem, że "nie jest naszą intencją pozostać w Afganistanie".

Zapytany o sprawy rozbrojenia i wysyciu zbrojen zważył winę za brak wyników na USA. "Jesli Amerykanie - dodał - rozmieszcza rakietę w krajach europejskich, potwierdzam, że znajdziemy sposób odpowiedzi

Owe kroki zaradcze znajdują uzasadnienie z moralnego punktu widzenia". Odmówił jednak udzielenia odpowiedzi na pytanie jakie będą kroki zaradcze ZSRR podkreślając, że jest to "tajne". Określając odpowiedź udzielił na pytanie czy ZSRR wycofa się z rozmów rozbrojeniowych w Genewie jesli USA rozmiesci w Europie Zachodniej rakietę "Cruise" i "Pershing 2". "Strona sowiecka podkreśla - powiedział Andropow - że taki przebieg wydarzeń przyniósłby poważną zmianę w istniejącej sytuacji i decyzja, którą podejmiemy będzie musiała odpowiadać nowej sytuacji". Andropow nie omieszkiał ostrzec także RFN, że jesli zdecyduje się na rozmieszczenie rakiet spotka się z "najsurowszymi konsekwencjami".

Zapytany o wydalenie 47 szpiegów sowieckich z Francji odpowiedział, że akcja ta była "celowo wymierzona w pogorszenie stosunków z sowiecko-francuskich". Zdaniem Andropowa osoby wydalone zbierały

informacje w sposób legalny zgodnie "z międzynarodowymi umowami dyplomatycznymi". Tylko od dawna dobre stosunki pomiędzy Francją a ZSRR - zaznaczył Andropow - nie pozwoliły mu szukać właściwej odpowiedzi wobec "absurdalnego" wydalenia.

W wywiadzie znalazło się również sporo pytań natury osobistej. Dowiedzieliśmy się, że przywódca zbrodniczego państwa lubi wodkę i brandy, że nie gra w tenisa, że mówi po angielsku i jako tako rozumie niemiecki. Ulubionymi kompozytorami Andropowa są Beethoven (zwłaszcza Patetyczna) oraz spośród rosyjskich Czajkowski, Rimski-Korsakow oraz Prokofiew. R Augstein redaktor "Der Spiegel", który wywiad przeprowadził w Moskwie zauważył, że "Andropow jest pierwszym przywódcą komunistycznym od wyłączenia magnetofonu", który mówił swobodnie i tak jak by nic się nie działo pomimo, że cały czas był nagrywany.

Canada

* Podczas gdy 100 000 robotników demonstrowało w Polsce poparcie dla Solidarności, w Toronto grupa Polish Workers Solidarity Committee musiała być oddzielona kordonem policyjnym od demonstracji 1 majowej Świętujący 1 maja wolała na maszerujących pod transparentem Solidarności "Faszyci" "CIA" Okrzyki te były odpowiednią na okrzyk "Bronmy Związków na Zachodzie i Wschodzie" Ed McDonald organizator demonstracji pierwszomajowej stwierdził, że PWSC nie współorganizowała marszu i nie przyjęła sloganów w rodzaju "Prawo do strajku", choć działacze PWSC nie mają nic przeciwko temu Większość z nich jest również zaangażowana w ruch pacyfistyczny

Wally Majesky prezes Torontonskiego Rady Pracy stwierdził, że zwolennicy Solidarności powinni być włączeni w pierwszomajową paradę

* Wyniki jednego z badań Instytutu Gallupa Na pytanie "czy sądzisz, że dzieci są obecnie lepiej kształcone niż my sami" odpowiedzi wyglądały w sposób następujący Zaledwie 41% przebadanej próby uważa, że obecny system szkolnictwa jest lepszy 41 procent uważa, że jest gorszy W ubiegłym roku respondenci oceniali znacznie wyżej system szkolnictwa

* Premier Ontario William Davis jeszcze nie zdecydował czy będzie kandydował w wyborach na lidera Partii Konserwatywnej

Istnieją jednak oznaki, że decyzję tą podejmie w przeciągu najbliższych dni

* Canadian Broadcasting Corporation (CBC) bez pomocy podatników znalazła drogę do zdobycia 300 milionowego funduszu na budowę torontonskiego centrum telewizyjnego i radiowego CBC zamierza znaleźć prywatnego kontrahenta by wybudować obiekt, którego część może być wynajęta Projekt poparły władze torontonskie Ostateczne decyzje zapadną w czerwcu

SŁOWNIKI

polskie, angielskie, francuskie włoskie, hiszpańskie, niemieckie, rosyjskie, TANIO, w Montrealu, można zamawiać dzwoniąc pod nr 253-5198 wiecz

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH W KANADZIE

W piątek, dn 13 maja o godz 8 w Domu SPK 206 Beverley St w Toronto pan Jan NOWAK (Zdzisław Jeziorowski) z Waszyngtonu wygłosi odczyt pt "Solidarność dziś i jutro"

Doradca Rady Bezpieczeństwa USA i były dyrektor Polskiej Sekcji Radia Wolnej Europy, autor "Kuriera z Warszawy, omówi aktualną sytuację polityczną w Polsce

Jan Nowak w początkach br przemawiał w Ottawie wobec członków parlamentarnego komitetu dla spraw międzynarodowych, a ostatnio wrócił z tury wykładowej w państwach europejskich

Zapraszamy uprzejmie wszystkie osoby zainteresowane tematem odczytu Wstęp - \$4, członkowie \$3, nowoprzybyli niepracujący \$1 Zarząd Oddziału

SOLIDARNOŚĆ ŻYJE

Bankructwo komunistyczne nie może zdławić głosu Narodu zomowskimi pałkami i zastraszaniem

Wszyscy popierający walkę Narodu polskiego o rzeczywiste wolności demokratyczne powinni wziąć udział w demonstracji przed konsulem PRL na Lake Shore Blvd W piątek, 13 maja, 7 00 wieczór

PCAG
Torontonski Komitet Poparcia "Solidarności"
Biuro Informacyjne
NSZZ Solidarność

ZBŁĄKANY GOŁĄBEK

Redaktor naszego działu filatelistycznego W Gruszczyk stał się obiektem niespodziewanych założeń kanadyjskich pacyfistów

Nasz filatelista śledzi pilnie prasę kanadyjską Nie na darmo W kwietniu ub roku zoczył w Torontonskim Starze rzecz o demonstracji przed fabryką Litton w Toronto, znaną z produkcji elektronicznych urządzeń do kucharek mikrofalowych i rakiet typu Cruise Gazeta zamieściła zdjęcia tych, którzy domagali się tam rozbrojenia Nie wspominała jednak, że była tam nieliczna wprawdzie lecz aktywna grupa kontrdemonstrujących Domagali się oni pokoju przez zbrojenia - czy jak to określali pokój przez siłę

Pan Gruszczyk napisał list do redakcji Toronto Star wytykając jej tą niescisłość W liście tym zalecał redakcji i pacyfistom by zapoznali się z pracą A Shifrina zatytułowaną "Pierwszy przewodnik po więzieniach i obozach koncentracyjnych w Sowietach", jako obraz przyszłości jaką gotują swą działalnością Wskazał, iż wśród obecnych przywódców pacyfistów można spotkać liderów tego ruchu w latach 48-50, którzy zawiesili swą działalność, gdy bomba sowiecka powstała Uprzedził lojalnie pacyfistów, że mogą się stać pierwszymi pensjonariuszami sowieckich obozów jeśli ci przyszlą wojnę wygra

List zakończył zdaniem "Nie będzie wtedy więcej "Gwiazdy Torontonskiej" (Toronto Star) z jej religijnym działem, a "Czerwona Gwiazda" (Red Star) z obrazami kremlowskich bogów"

Autor listu jak się wydaje nie pozostawił złudzeń co do jego treści

A jednak List nie trafił do publikacji i jego autor byłby o nim zapomniany, gdyby nie pokazana koperta z rasowym gołąbkim pokojem, która późną jesienią pojawiła się w jego skrzynce

Zawartość koperty przeszła jednak jego najsmielsze oczekiwania

Na papierze parlamentu federalnego ujrzał rozradowane oblicze Dana Heap'a członka tegoż parlamentu, a w dole jego podpis

Autor listu, jeden z ojców duchowych współczesnego kanadyjskiego pacyfizmu, dziękował mu w ciepłych słowach za poparcie pacyfistycznych akcji Przypomniał gdzie powinien się zgłosić by poprzeć akcje te mocniej (Cruise Missile Conversion Project) i obiecał szereg atrakcji w postaci działań propagandowych, marszy, demonstracji, dyskusji panelowych i "akcji bezpośrednich" (?)

Udział w ruchu Heap określił jako "Najlepszą inwestycję jaką możesz zrobić w przyszłości"

Jak i w co inwestować informowały załączone broszurki z gołąbkim

Broszura objaśniała czym jest rakiet CRUISE i jak można ją zmienić w tramwaj Rysunek załączony pokazywał ewolucję rakiety, która po utracie skrzydeł i zyskaniu okien mogła posłużyć jako symbol przekształcenia produkcji militarnej w pokojową Broszurka mówiła, że powiązanie pracy z pokojem jest główną ideą ruchu CPCP Ideę tą symbolizuje również gołąbek dzierzący w dziobie obcęgi

Dzięki tym wyjaśnieniom p Gruszczyk uzyskał pewną jasność co do genezy okrzyku "Jobs no bombs"

Do broszury dołączono list podpisany przez Paula Fernera, Murraya MacAdama i Joe'go Mihevcę, którzy nalegali wyrazić by uiszczyć kontrybucję na ruch zamiany rakiet w tramwaje Obiecywano, że jeśli się do pacyfistów przyłączy dostanie się na listę adresową organizacji i będzie otrzymywał wszelkie informacje dotyczące planowanych akcji

Tylko, że pan Gruszczyk już na tej liście się znalazł Bez kontrybucji, bez znaku poparcia dla pacyfistów

Bohater przygody z pacyfistami nie może uwierzyć, że pisząc swój list do "Toronto Star" sprowadził na siebie coraz liczniejsze koperty z gołąbkami

Jego nazwisko i adres znalazło się jednak w niepowołanych rękach, bez jego wiedzy Czyżby zaplątało się wraz z nazwiskami zwolenników, które ktos ze Stara miałby przekazywać pacyfistom? Czy jeśli to miało miejsce to czy za wiedzą działu listów gazety?

A może już następuje stopniowa ewolucja gazety umożliwiająca jej przyjęcie, sugerowanej przez Gruszczyka w liście, barwy?

Ostatnio "Star" sympatyzował ze zwolennikami gołąbków z obcęgami gdy doszło do ich ataku na zwolenników gołąbków z rakietami Stosowano obcęgi w stanie półfabrykatów w postaci metalowych prętów, z rozmachem jakiego nie powstydziłby się jastrząb bojowy

W dziele polityki rozbrojenowej gazeta ta z pewnością znajdzie uznanie organów bratniego gołąbka z pałą w dziobie

Grazyna Farmus

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM

przy 192 Garden Ave, tel 532-1126, czynne poniedziałek - piątek od 10 rano do 4 po poł, wtorek od 10 rano do 8 po poł.

pomaga nowo przybyłym w następujących sprawach - ogólna informacja - sprawy imigracyjne - tłumaczenia, wypełnianie podań - akcja sponsorowania - pośrednictwo w szukaniu pracy i mieszkań

Biuro prowadzi również.

MAGAZYN RZECZY UŻYWANYCH

przy 212 Cowan Ave (róg Queen St W)

Czynny - wtorki 5-8 - czwartki 1-8 - soboty 12-3

serdecznie dziękuję wszystkim za okazaną pomoc dla nowo przybyłych Jednocześnie uprzejmie prosimy osoby pragnące przekazać zbędne meble, sprzęt kuchenny, materiały do szycia oraz zaoferować pracę lub mieszkania do wynajęcia o skontaktowanie się z naszym biurem Tel 532-1126 w godz od 10 do 4 po poł

Biuro Pomocy Społecznej, 128 Fern Ave informuje, że w okresie od 25 stycznia 1983 do 25 kwietnia 1983 otrzymało donacje na cele społeczne od następujących osób

Antoniewska Barbara	1 00
Błazejewska Jadwiga	10 00
Basarab Roman	5 00
Dawidowicz Joe	77 00
Gocahńska Regina	5 00
Grzesło Marcella	2 00
Hodczak Anna	3 00
Hojka Stefan	20 00
Jurski Tadeusz	10 00
Kato Alice	20 00
Kiersnowski Anna	2 00
Leśniewski Józef	20 00
Miekus Paweł	5 00
Patola Jerzy	10 00
Rymont-Lapińska Janina	10 00

Dziękujemy

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM

MIĘDZYORGANIZACYJNE BIURO IMIGRACYJNE

192 Garden Ave. Tel 532-1126

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

206 Beverley St Tel 979-9634

KOMITET POMOCY POLSKIM UCHODźCÓM

357 Runnymede Rd. Tel 766-6191

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ

128 Fern Ave. Tel 533-9471

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO 206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r oferuje szeroki asortyment informacji pomocy Poloni zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleniem Ministra

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podań
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia, poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia
- uwierzytelnianie podpisów
- legalizowanie kopu

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku

w godzinach 10 rano - 4 po południu

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

INFORMUJEMY

ŻE ZOSTAŁY URUCHOMIONE NOWE PUNKTY SPRZEDAŻY ECHA TYGODNIA W DON MILLS

DON MILLS VARIETY

Fleming Park Shopping Centre

(Róg Don Mills i Geteway Blvd)

Otwarty 7 dni w tygodniu

MISSISSAUGA

Sheridan Mall DA'LATS

Erin Mills Pkw przy QEW

ETOBICOKE

MINI MART

Otwarty 7 dni w tygodniu

PLAZA

Dr Steven i Barry Road

W SCARBOROUGH

HOFFMANN'S Meats & Delicatessen

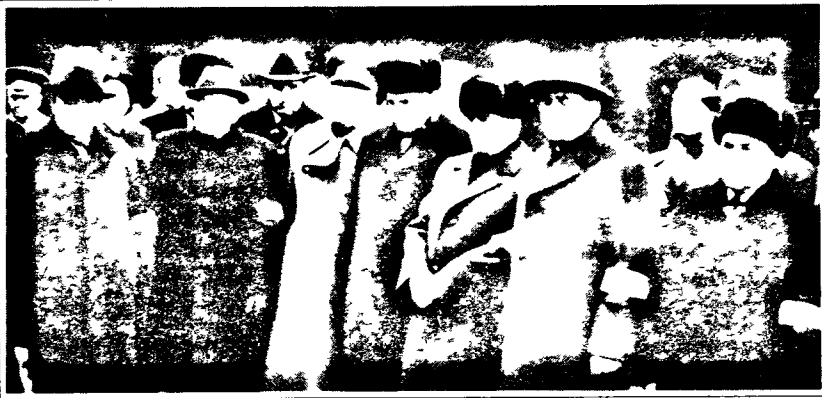
2357 Eghnton Ave E (przy Kennedy Rd.)

TEL 757-5752

można nabyć tu polskie wyroby

Za żelazną kurtyną

Andropow versus Czernienko?

Od lewej: Czernienko, Gritsin, Ustinow, Andropow, Tichonow, Gromyko, Romanow

Uważne studiowanie prasy sowieckiej ostatnich tygodni nasuwa wniosek, że Andropow nie jest na swieczniku

Najoczywistszym przykładem są artykuły redakcyjne w "Prawdzie", w których na ogół nie cytuje się i sekretarza Andropowa ani nie wymienia się go z nazwiska nawet wówczas, gdy omawia się sprawy, o których się sam aktualnie wypowiedział. Jest to dziwne, gdyż w przypadku dwóch ostatnich sekretarzy partii, Chruszczowa i Breżniewa, istniała praktyka prawie codziennego powoływania się na ich wypowiedzi w artykułach wstępnych w "Prawdzie". Antyandropowskim wybrukiem można także nazwać publikację w styczniu w czołowym magazynie literackim "Nowy Świat" nowych części pamiętników Breżniewa. Po pierwsze, pamiętniki były pisane nie przez Breżniewa, a różnych ludzi pióra pod dozorem Czernienki. Po drugie eksponuje się te momenty w pamiętnikach, w których Breżniew atakuje autorytarny styl władzy próbującej brutalnie łamać ustalony porządek (a jako żołdackie elita partii uznała ataki Andropowa przeciwko korupcji). Po trzecie w pamiętnikach Czernienko przedstawiony jest dużo korzystniej od Andropowa. Bardzo rzadko pojawiają się również zdjęcia Andropowa, a pozostali członkowie BP partii i członkowie Sekretariatu występując publicznie bądź ogłaszając artykuły na łamach prasy nie odwołują się do Andropowa. Dziennikarze zachodni zaobserwowali również, że Andropow odbywa wizyty krajowe w towarzystwie nie któregoś z BP, ale niższych funkcjonariuszy partii "Lubuje" się także w odbywaniu solo spotkań z gośćmi zagranicznymi. A dlaczego Andropow nie wziął jeszcze udziału w tradycyjnej zbiorówce BP i sekretariatu partii - w przedstawieniu opery bądź baletu w Teatrze Wielkim? Kto nie chce - on czy jego koleżdy? Powyższe fakty pozwalają snuć spekulacje o walkach wewnętrznych w łonie najwyższych

organów partii po śmierci Breżniewa

Jedną z koncepcji głosi, że "własną grę" w BP i sekretariacie prowadzą wicepremier A Gromyko, premier M Tichonow, K Czernienko oraz minister obrony narodowej D Ustinow. Uważa się, że Andropow nie może liczyć na poparcie Czernienki, gdyż to on miał zostać i sekretarzem według życzenia Breżniewa. Premier Tichonow nominowany jeszcze za Breżniewa poczuł się zagrożony, gdy Andropow mianował wicepremierem G Alijewa swego najbliższego przyjaciela i szefa KGB z Azerbejdżanu. Poczuli się zagrożeni tym aktem konsolidacji siły także pozostali przedstawiciele elity władzy. Dla równowagi podczas 10-dniowej nieobecności Andropowa (najprawdopodobniej leczył nerki i serce) mianowano Gromykę pierwszym wicepremierem.

Sytuacja Andropowa jest trudna

Przede wszystkim wisi nad nim ciągle ślimacząca się sprawa z zamachem na papieża Jana Pawła II. Jeśli dojdzie do sytuacji, że nie będzie furtyki by wymigac od zamachu KGB co stanie się z Andropowem, który w czasie zamachu był szefem KGB? Czy jego konkurenci nie będą chcieli wykorzystać skandalu? Ponadto już ponad 150-dniowy okres sprawowania władzy przez Andropowa nie przyniósł niczego rewelacyjnego wewnątrz ZSRR ani w stosunkach ZSRR ze światem. Pechowe dla Andropowa jest to, że drastycznie spadła cena ropy naftowej i cena złota - źródło poważnych dochodów dla ZSRR.

Z wielką niechęcią elita partyjna wszystkich szczebli przyjęła antykorupcyjną kampanię Andropowa. Jest to elita, której Breżniew pozwalał szaleć i która zdobyła pozycję za jego rządów. Jest za krótko by zdecydować czy akcja Andropowa

to po prostu słowa czy też pierwsze kroki do partyjnej czystki. Ale elita partyjna zrobi wszystko by związać Andropowowi ręce, by za wszelką cenę nie dopuścić do rozděcia jego władzy. Zwłaszcza, że mu nie ufa i boi się go. To w koncu on był długoletnim szefem KGB.

Nie jest dobrze między Czernienką a Andropowem

Andropow, Czernienko i Gorbaczew są jedynymi, którzy zasiadają jednocześnie w BP i sekretariacie. Gorbaczew się na razie nie liczy. Jest nowy. Ma za krótki staż. Ale Czernienko tuż po śmierci Breżniewa, pomimo błyskawicznego wzięcia stanowiska po Breżniewie przez Andropowa, wydawało się, że będzie rósł w siłę. Nikt nie wątpił, że po Susłowie przejął rolę ideologa partii. Ale Andropow wolał nie dać mu dużo czasu. Niedawno w czołowym magazynie teoretycznym i ideologicznym partii "Komunist" ukazał się ideologiczny artykuł Andropowa, który powinien być napisany przez Czernienkę. Uderzające, że Czernienko był nieobecny od 30 marca na czterech "musowych" dla jego rangi (nr 2 w partii) imprezach. Nie było go w Pałacu Zjazdów podczas obchodów 113 rocznicy urodzin Lenina. Nie przyjechał do NRD jak zaplanowano na obchody 100-rocznicy śmierci K Marksa, gdzie miał wygłosić przemówienie. Był jedynym (na 13) członkiem BP, który nie pojawił się na posiedzeniu poświęconym rolnictwu, na którym głównym mówcą był Andropow.

I był jedynym nieobecny członkiem BP na trybunie kremłowskiej podczas obchodów 1 Maja.

Kto kogo ?

Czy Czernienko został zneutralizowany przez Andropowa? Byłoby to posunięcie niepopularne na szczeblu średniego aparatu partyjnego - zawdzięczającego karierę jak Czernienko Breżniewowi.

Czy Andropow odważy się na wojnę ze średnim aparatem? I czy usunięcie Czernienki nie wywoła niepokoju nawet u Ustinowa, który zdecydował o schiedzie po Breżniewie.

W maju bądź czerwcu odbędzie się plenum KC KPZR. Niektóre sprawy mogą się na nim wyjaśnić. Zwłaszcza to czy Czernienko bywa nieobecny, bo odwraca plecy od Andropowa czy też dlatego, że Andropow zatrząskuje przed nim drzwiami.

Zbigniew FARMUS

Mordowanie niemowląt dziewczynek w ChRL

Z ChRL napływały już od lat informacje o mordowaniu niemowląt-dziewczynk. Pochodziły one jednak głównie od korespondentów prasy zachodniej i chunskich uciekinierów. Ludzie znający komunizm - czy to z własnego doświadczenia czy z przekazów - nie poddawali w wątpliwość wiarygodności tych makabrycznych informacji. Ale naiwni niedowiarkowie - żądający dowodu jak sw. Tomasz - przeważali.

W ciągu ostatnich kilku miesięcy problem mordowania niemowląt - dziewczynk zaczął pojawiać się na łamach prasy chunskiej. Z początku wyłącznie w kategoriach sporadycznych, wyjątkowych przypadków. Był to już jednak wystarczający dowód, że problem istnieje i że osiągnął rozmiary problemu społecznego. Bomba wybuchła na wiosnę tego roku. Gazeta "Dziennik Ludowy" zamieszcza artykuł traktujący mordowanie niemowląt-dziewczynk jako zjawisko masowe. Według gazety problem dotyczy głównie regionów wiejskich, ale z powodu dziewczynobójstwa w niektórych wioskach niemowlęta-chłopcy przeważają nad niemowlętami-dziewczynkami w stosunku 9 do 1. "Dziennik Ludowy" podaje, że w powiecie Huaiyuan leżącym we wschodniej prowincji Anhui w roku 1981 urodziło się 10 768 niemowląt, ale niemowlęta płci męskiej przewyższyły liczbę niemowląt płci żeńskiej aż o 16,4%. W pewnej wiosce na 10 urodzonych dziewczynk przeżyła tylko jedna, a w innej szansa przeżycia dla nowonarodzonego chłopca była o kilkadziesiąt procent wyższa niż dla nowonarodzonej dziewczynki. Gazeta przytacza również przykład chłopca z prowincji Jangcy, który został skazany na trzy lata więzienia za zatkanie bawełną buzi swej córeczki i utopienie jej w nocniku.

"Dziennik Ludowy" stwierdza, że chłopcy zabijają niemowlęta-dziewczynki bądź porzucają je na pastwę losu ponieważ tylko chłopcy dają szansę kontynuacji nazwiska, ciężkiej pracy w polu oraz opieki nad rodzicami na starość. Gazeta odwołuje się więc do tradycyjnych wartości obciążając "winą" starą chunską kulturę.

Skąd my to znamy? Podobnie Bierut, Gomułka i Gierek wyjaśniali niepowodzenia polskiej gospodarki zwalając winę na zaborców, sanację, okupację, elementy reakcyjne itp. Ale tak jak w Polsce gospodarka szła lepiej bez komunistów niż z nimi tak dziewczynkobójstwo pojawiło się nie w starych Chinach, ale w Chinach komunistycznych.

Zabawa z rozrodczością

Na przełomie lat 50 i 60-tych ówczesna oaza mądrości komunistów, wódz Mao Tse-Tung nawoływał do spełniania partyjnego oraz komunistycznego obowiązku - płodzenia jak największej ilości dzieci. Według Mao gospodarka miała się rozwijać ekstensywnie, a więc miała potrzebować masy rąk do pracy, a ChRL miała się bronić przed ewentualnym najazdem metodą partyzancką - najpierw wpuszczać wroga na terytorium Chin, a później pokonać go i do tego potrzebne też były masy Chunczyków. Efektem polityki ludnościowej Mao była eksplozja demograficzna. Wkrótce po śmierci wodza partia komunistyczna zorientowała się, że zaczyna brakować jedzenia, ubrań, mieszkań, pracy oraz innych artykułów pierwszej potrzeby. Stało się jasne, że niezatrzymanie eksplozji wpędzi Chiny w klęskę głodową i skrajną nędzę. Nowi wodzowie wystąpili z nową koncepcją. Do roku 2000 ludność ChRL nie może przekroczyć 1,2 mld osób. Jak to zrobić?

Dla komunistów na całym świecie każdy problem wydaje się łatwy do rozwiązania. Należy tylko wydać odpowiedni dekret. I komunisty chunscy wydali dekret przysługujący tylko jedno dziecku na rodzinę, dwa są niemile widziane, przy trzecim posypią się kary - ekonomiczne i partyjne. Co przy czwartym, piątym itd? Dekret tego nie podaje. Czy kary po trzecim dziecku są tak bolesne, że komunisty przewidzieli iż do łózka trzeba by zapędzić z karabinem?

Czy można się dziwić, że próba rozstrzygnięcia tak złożonego problemu jak kontrola rozrodczości przy pomocy tak barbarzyńskiej metody jak dekret nakazujący wielkość rodziny doprowadziła do tak tragicznych rezultatów? Oczywiście o kontroli urodzeń metodą świadomego macierzyństwa, bądź przy pomocy środków zapobiegania ciąży w ChRL mówi się mało bądź w ogóle. Środki zapobiegania ciąży są tam naogół niedostępne, a po co mówić o świadomym macierzyństwie kiedy dla komunisty dekret jest tym co świadome i rzeczywiste.

TRUDNA WIZYTA

Otrzymaliśmy od Marka Łukasiewicza, znanego kanadyjskiego dziennikarza, zbiór tekstów napisanych dla "The Globe and Mail" powstałych po jego ostatniej wizycie w Polsce parę tygodni temu

Oto jeden z nich dotąd niepublikowany Sądźmy, że zainteresuje on naszych Czytelników jako znakomity reporterski komentarz do bieżącej sytuacji

"On nie boi się tej sytuacji. Powiedział, że jest to jego obowiązkiem Przyjedzie"

Ten kto wypowiedział te słowa jest wysokim dostojnikiem Kościoła Katolickiego w Polsce, cenionym teologiem. Przedmiotem jego wypowiedzi jest osoba jego bliskiego przyjaciela papieża Jana Pawła II i wizyta papieska planowana na czerwiec

"Nie sądzę, by (wizyta) działała na korzyść władz. Będzie okazją do silnej manifestacji jednos-

ci Narodu. A to z kolei jest skierowane przeciw stanowi wojennemu, przeciw władzom, przeciw represjom ()

Sądzę, że większość ludzi pragnie Jego wizyty, że łączą oni z nią pewną, może irracjonalną nadzieję"

Ta "irracjonalna" nadzieja Polaków w stosunku do ich Papieża i Kościoła zaskakuje za granicznych przybyszów. Zastanawiają się czemu polskie kościoły i seminaria przepełnione

są wiernymi, gdy inne narody wydają się od religii odchodzić? Co skupiało miliony ludzi by śpiewać ulubioną religijną pieśń Papieża "My chcemy Boga", której treść do tego stopnia fascynowała zachodnich reporterów, że kilkakrotnie sprawdzali sens jej tłumaczenia?

Powody (tego zjawiska) są liczne i zróżnicowane. W ciągu przeszło 1000-letniej historii, wiara polskiego Kościoła Katolickiego zakorzeniła się głęboko i stała się wielką siłą nierozłącznie związaną z polską historią, nacjonalizmem, walką z najeźdźcami i rozbiorami

W 1978 roku do potężnej instytucji Kościoła dołączył potężny człowiek, Karol Wojtyła z Krakowa. Dla wszystkich Polaków, także niekatolików stał się przedmiotem narodowej dumy. Dla wierzących - czymś więcej moralnym przywódcą narodu, duchowym powiernikiem, obrońcą przeciw represjom ze strony przemijających władz

W ciągu 6 dni czerwca obrona będzie w domu i nikt nie jest w stanie przewidzieć co z tego wyniknie. Są tacy, którzy wątpią, by wizyta doszła do skutku. Są tacy, zwłaszcza wśród opozycji politycznej, którzy wierzą, że (Papież) nie powinien przyjeżdżać dopóki rząd nie obieca wprowadzenia zmian. Ale wszyscy zgadzają się co do tego, że Polska nie będzie po jego wyjeździe tą samą, tak jak nie była tą samą po pierwszej wizycie Papieża w 1979 roku

Spółecznie i politycznie kraj jest zaszachowany. Rozgrzywka między władzą a Kościołem, którą sam (Jan Paweł) prowadził jako biskup Krakowa zaostrzyła się zwłaszcza na poziomie parafii. Dla konserwatystów w hierarchii kościelnej bardzo radykalna wydaje się działalność młodych księży i ich wiernych. Widzą oni w niej przyczynę niebezpiecznego pogorszenia stosunków między Kościołem a władzami

W wielu parafiach, młodzi księża organizują grupy młodych ludzi, wywodzących się z zakazanej Solidarności, by pod egidą Kościoła strzec tych samych ideałów i wartości

Poza tym, większość kościołów posiada komitety do celów organizowania pomocy dla więźniów politycznych i ofiar przesładowania, wiele parafii organizuje stałe modły, rekolekcje i msze dla podtrzymania pamięci o zakazanym związku i jego więzionych działaczach. Znak związku jest w widocznym miejscu ekspozycyjnym na wielu kościelnych ołtarzach

Partia komunistyczna wykorzystuje te wszystkie działania w ataku na te młodzieżowe organizacje pod opieką Kościoła, które służą "polityczno-ideologicznym

celom" i ostrzega Kościół, że nie pozwoli mu na uprawianie pod pozorami duszpasterstwa, polityki podważającej ustroj. Władze polskie stają się coraz mniej tolerancyjne wobec publicznego okazywania uczuć religijnych () Uczestnicy opuszczają msze święte w intencji Solidarności, coraz częściej napotykają stojące w pogotowiu armatki wodne

Wygląda też na to, że w chwilach zaostrzenia kursu przez rząd Kardynał Glemp daje się zastraszyc. Jego powtarzające się publiczne wahania uczyniły go niepopularnym wśród młodzieży i podziemnych działaczy. "Glemp stracił sporą część swego autorytetu" - powiedział Stefan Bratkowski, uznany dziennikarz, były prezes zakazanego Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy. "Jego głos jest stracony dla młodych, którzy widzą w nim kogoś kogo zwiodła elita". Inny aktywista, zbliżony do KOR-u powiedział, że Glemp jest "niesamowicie wprost nieubliany"

Z drugiej strony, osoby popierające Solidarność przez współpracę z wspomaganymi przez Kościół organizacjami, które udzielają pomocy więźniom politycznym, twierdzą, że Glemp jest krytykowany niesprawiedliwie. Sugerują, że to rząd tak skutecznie manipulował wcześniejszymi wypowiedziami Glempla, by uczynić go niepopularnym w polskiej opinii publicznej

W każdym razie, wygląda na to, że stopień popularności osobistej Glempla ma niewielki wpływ na polskie przywiązanie do Kościoła i Papieża

Do czerwca, polscy księża mają zachęcać Polaków do ograniczenia i unikania publicznych demonstracji, co mogłoby dać pretekst rządowi do odwołania wizyty papieskiej

Podziemna Solidarność wezwała jednak do pokazu jedności na masową skalę 1 Maja, dnia międzynarodowego święta robotniczego, gdyż uważała, że pokojowe demonstracje nie powinny wpłynąć na plany związane z Papieżem

Wszystkie oczy będą zwrócone na Papieża. Na oznaki w jego zachowaniu i słowach i dla Jana Pawła II, człowieka doświadczonego w polityce wizyta będzie poważną próbą jego umiejętności. Różni Polacy i nie tylko Polacy będą śledzić jak Jan Paweł II zareaguje, gdy Naród zacznie wołać "Chcemy Solidarności", "Niech żyje Lech Wałęsa". Będą czujni, gdy wśród hymnu narodowego, wzniosą w górę obrazki Matki Boskiej Częstochowskiej - najbardziej cenionego polskiego religijnego reliktu

Rząd nosi się wyraźnie z nadzieją, że starannie wyreżyserowana wizyta dostarczy mu etykiety papieskiej aprobaty, że pozwoli mu na wykazanie się pełnią gościnności, tak utrudnionej po wprowadzeniu stanu wojennego. Hierarchia kościelna i kardynał Glemp będzie starał się znaleźć w fakcie wizyty aprobatę dla ich, nieraz kontrowersyjnego podejścia do problemów między Kościołem a państwem

Jezeli jednak Jan Paweł II będzie się zachowywał podczas wizyty tak jak zwykle, najprawdopodobniej nie zadowolą zarówno dostojników Kościoła jak i generałów i polityków. Jego uwaga jest bowiem skupiona zwykle na ludziach, a oni chcą jednego kilku słów, które dadzą im siłę na następne tysiąclecie

MAREK ŁUKASIEWICZ
Autoryzowany przekład
Grazyna FARMUS

CREDIT UNION ŚW. STANISŁAWA I ŚW. KAZIMIERZA

oferuje swoim członkom w szerokim asortymencie

POŻYCZKI

na wyjątkowo dogodnych warunkach

HIPOTEKI

ZAMKNIĘTE 11 1/4%

O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU 11%

OTWARTE 12 1/2%

Wszystkie ubezpieczone na życie do sumy \$30,000 00, bez dodatkowych kosztów

POŻYCZKI

PERSONALNE 14%

Ubezpieczone do \$10,000 00

CIĄGŁY KREDYT 14%

Pragniesz mieć dom, domek letniskowy, samochód, jacht, nowe meble, wyjechać, krycie podłóg i dachów, roboty betonowe, patio i uwodoszczelnie piwnic, thermo okna, drzwi, izolacja i pokrycia aluminiowe, malowanie i tapetowanie, dobudówki, plany i permity

SKORZYSTAJ Z NASZEJ OFERTY

Porównaj z ofertami innych, a przekonasz się, że najtaniej jest w twojej Credit Union

220 Roncesvalles Ave.,
Tel 537-2181

2987 Bloor St W.,
Tel 236-1225

12 Denison Ave.,
Tel 863-0996

"WIŚNIEWSKI"

GENERAL CONTRACTOR

PROFESSIONAL HOME IMPROVEMENT REPERACJE • NOWE ROBOTY • MODERNIZACJE

Hydraulika, stolarka, elektryka, kafle, tynkowanie, żelazne schody, ornamenty i parkany, weneckie zasłony, krycie podłóg i dachów, roboty betonowe, patio i uwodoszczelnie piwnic, thermo okna, drzwi, izolacja i pokrycia aluminiowe, malowanie i tapetowanie, dobudówki, plany i permity

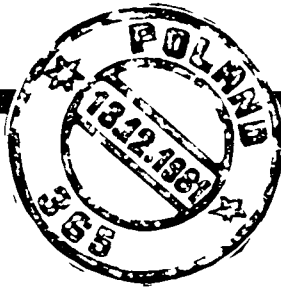
Robimy ładnie i akurat

Rzemięsto mojego praojca, ojca i moje

Jedno zawołanie załatwi wszystko

MOJ SERVIS JEST DOBRY TEL 255-32-62

TYDZIEŃ W POLSCE

Ciąg dalszy ze str. 1

Nie zważając na niebezpieczeństwo, na wybuchające granaty gazowe, na bryzgającą pod wysokim ciśnieniem wodę z zomowskich armatek, ludzie uparcie szli w swoich własnych pierwszomajowych pochodach, pod rozwiniętymi sztandarami Solidarności, z transparentami domagającymi się wolności dla związku, uwolnienia więźniów politycznych, skończenia z podwyżkami cen

Jaruzelski oświadczył, że niezależne obchody pierwszomajowe zorganizował "margines społeczny", nie mający żadnych szans powodzenia i że był to przejaw "ofensywy światowego wsteczństwa" Reżimowa prasa powtarzała, że obchody te były "dziełem luźnych grup"

1 MAJA W WARSZAWIE

W Warszawie ulotki podziemia, poprzedzające niezależne obchody, wezwały mieszkańców do zebrań się na Placu Zamkowym, udania się następnie na mszę na godz. 10 do pobliskich kościołów a po nabożeństwie do wzięcia udziału w niezależnym pochodzie

Tłum w katedrze

Gotycka katedra św. Jana przy ul. Świętojńskiej była zatłoczona. Normalnie mieści się w niej 4 tys. wiernych, tym razem było chyba jeszcze więcej. Tłum rozlewał się na okoliczne ulice i rynek Starego Miasta. Ambona katedry była udekorowana flagą Solidarności. Na fasadach staromiejskich kamieniczek powiewały białoczerwone flagi z napisem SOLIDARNOŚĆ, przemieszane z oficjalną czerwień. Tłum skandował: WA-ŁĘ-SA! WA-ŁĘ-SA! Skandowano też nazwiska uwięzionych przywódców związku. Zebrało się 15-20 tys. demonstrujących.

Od wczesnych godzin rannych Stare Miasto było otoczone ZOMO, w pierścieniu odcinającym Starówkę od reszty miasta znajdowały się opancerzone transportery - Skoty - i armatki wodne.

Podczas gdy na oficjalnej trybunie generał Jaruzelski pouczał aparatczyków i spędzonych uczestników oficjalnego pochodu, że "kontrewolucja" w Polsce poniosła klęskę w 1981 roku i ma jeszcze mniejsze szanse, by odnieść sukces dzisiaj, przed katedrą św. Jana wielotysięczne tłumy potężnym głosem wołały SOLIDARNOŚĆ!

Rozrzucono małe chorągiewki z napisem Solidarność, wyciągały się po nie setki rąk.

Atak ZOMO

Plac Zamkowy był hermetycznie zaryglowany silnymi oddziałami ZOMO.

Minęła prawie godzina, nim ZOMO wezwało do rozejścia się, grożąc użyciem siły. Tłum stał w miejscu, demonstracja nadal

trwała. Wtedy rozległa się głucha detonacja i z obu końców wąskiej ulicy bluznęła z armatek zafarbowana na niebiesko woda, pompowana pod wysokim ciśnieniem. Strumienie skierowano też na ściany i we wrota katedry ZOMO w hełmach i tarczach, rzuciło się do ataku na bezbroniących, ze spokojem i godnością demonstrujących mieszkańców Warszawy.

Bili leżących

Doszło do obrzydliwych, wyjątkowo brutalnych scen. Zomowcy bili i kopali leżących, wśród nich kobiety i starszych wiekiem, szereg osób wywlekano z tłumy i pakowano do suk milicyjnych.

Odwaga warszawiaków

Warszawiacy wykazali stoicyzm i wielką odwagę w obliczu dzikiej i niczym nie spowodowanej napadzie. Zaobserwowano, jak grupa kobiet na oczach zomowców rozwinięła transparent: ZWOLNIC WIĘZNIÓW POLITYCZNYCH! Skandowano: PIERWSZY MAJA NASZYM ŚWIĘTEM! Wzywano zomowców i milicjantów, by odrzucili bronie i przyłączyli się do demonstrujących.

Szarża konna na Powiślu

Rozpędzeni, pobici, zlanu niebieską wodą, warszawiacy nie dali za wygraną. Przegrupowali się, przeszli nad Wisłę i tam, na Powiślu, znowu rozwinięli transparenty i sztandary i kontynuowali pokojową demonstrację. Nastąpiły dalsze ataki ZOMO, kolejne brutalne sceny, dalsze aresztowania. Odbił się też groteskowy atak - szarża zomowców na koniach na bezbroniły tłum. Ułani Jaruzelskiego - wpisali się na zawsze na kartach czarnej księgi polskiej historii. Niezależne demonstracje w Warszawie trwały do południa.

Na Starym Mieście milicja na dwie godziny zatrzymała amerykańską ekipę telewizyjną NBC News. Mimo protestów zatrzymanych, skonfiskowano im wszystkie taśmy telewizyjne. Innych fotoreporterów albo odpędzano z rejonu Starego Miasta, albo konfiskowano im sprzęt.

Oficjalne demonstracje - żałosne widowisko

O kilka ulic dalej odbywała się cztero i pół godzinna demonstracja oficjalna. Spędzeni ludzie szli apatycznie, milczący, nie wznoszono okrzyków. Władza wychodziła ze skóry, by zapewnić sobie tłumy na oficjalnym pochodzie, przymus zastosowano wobec uczniów części szkół, wywierano presję na załogi fabryczne. Harcerzy próbowano przekupić - za udział w oficjalnym pochodzie obiecywano letnie wakacje tylko za 1500 złotych - za 25% normalnej ceny wyjazdu na harcerski obóz. Skutek nie był imponujący. Widzów na oficjalnej trasie było mało. Oficjalny pochód pod kordonami wojska, MO i ZOMO, w specjalnym, izolowanym od społeczeństwa wybiegu, był widowiskiem żalnym. Ożywienie nastąpiło, kiedy do pochodu udało się na trasie przyłączyć grupie zwolenników Solidarności. Zostali zaatakowani i pobici przez zomowców.

Niezależne demonstracje odbyły się też w innych częściach Warszawy.

Przemówienie Jaruzelskiego

Jaruzelski w przemówieniu powiedział m.in., że jeśli w nadchodzących dniach i miesiącach nie będzie zamieszek i zapanuje spokój, to zaistnieje realna możliwość zniesienia stanu wojennego (który obecnie jest tylko zawieszony) i podjęcia dalszych kroków (możliwe, że chodziło mu o kroki w kierunku złagodzenia represji).

40 TYSIĘCY W GDAŃSKU

Niezależne demonstracje w Gdanskun zgromadziły co najmniej 40 tys. osób. Najpierw, w kościele św. Brygidy, który jest kościołem parafialnym gdanskich stoczniowców, odbyła się msza św. w czasie której wierni usłyszeli list pasterski biskupa Lecha Kaczmarska krytykującego naruszenie praw człowieka w Polsce. Biskup stwierdził m.in., że nikogo nie można zamieniac w zwierze pociągowe.

Po nabożeństwie tłum stoczniowców i innych wiernych ruszył w kierunku pomnika pod bramą stoczni. Dostęp do pomnika był zablokowany przez milicję. Do maszerujących dołączyło wielu przechodniów. Na pokojowo demonstrujących rzuciło się ZOMO z pałkami. Według informacji obecnych na miejscu zachodnich korespondentów zomowcy trzykrotnie szarżowali na tłum Uciekających ZOMO ciągało uliczkami gdanskiego Starego Miasta, wśród odgłosów eksplozji granatów gazowych, w kłębach cuchnącego gazu.

20 tysięcy dezerteruje z oficjalnego pochodu

Do 20 tys. uczestników niezależnej demonstracji przyłączyło się dalszych 20 tys., które zdezerutowały z demonstracji oficjalnej.

15 tysięcy pomaszzerowało na północ do odległego o pięć kilometrów osiedla Zaspia, gdzie mieszkają Wałęsowie.

Wałęsa obleżony, "przygotowany na aresztowanie"

Tego dnia Lech Wałęsa z żoną i pięciorgiem spośród siedmiorga swych dzieci poszedł na sumę w kościele na Zaspie, po czym czekał u siebie na pochód. Powiedział, że jak ludzie nie dojdą do niego na Zaspie, to sam do nich pójdzie.

Z balkonu swego mieszkania Wałęsowie wywiesili wielką flagę Solidarności. Dom otoczony był od rana przez kordon ZOMO. Obleżony Wałęsa, w telefonicznej rozmowie z zachodnimi dziennikarzami powiedział, że jest przygotowany na aresztowanie. "Czekam na nich", powiedział, dodając, że agenci SB fotografują dom, mieszkanie Wałęsów i balkon z flagą Solidarności.

Maszujący na Zaspie natknęli się na kordon zomowców. Byli atakowani też po drodze, niektórzy bronili się rzucając kamieniami i butelkami. Wołano "CHCIELIŚCIE POCHODU, TO GO TERAZ MACIE!". Tego dnia osiedle Wałęsów stało się ośrodkiem niezależnych demonstracji w Gdanskun. Wołano

NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOSCI! CHCEMY WOLNEJ POLSKI! Było wiele flag Solidarności.

2 tys. demonstrujących dotarło w pobliże domu Wałęsów. Lech stał na balkonie z flagą Solidarności. Razem z demonstrującymi odpiewał Boże cos Polskę.

Zomo przeprowadziło pod domem Wałęsów atak na demonstrujących, używając pałek, gazu i armatek wodnych.

Jak poinformował Dan Fisher, specjalny korespondent torontonskiego dziennika Star, we Wrzeszczu, gdzie niedługo mieściła się siedziba krajowego przywództwa Solidarności, demonstrowało 10 tysięcy. Zaatakowani brutalnie przez Zomo, bronili się kamieniami. Poważnie uszkodzono pewną ilość samochodów milicyjnych i opancerzonych Skotów.

W Gdyni w niezależnej demonstracji przez miasto przeszły 3 tysiące, scigane i atakowane przez kolumnę zomowców.

WROCLAW

Jak podały zachodnie źródła dyplomatyczne i agencje AP i Reuter, we Wrocławiu w niezależnej demonstracji wzięło udział od 3 do 5 tys., miały tam miejsce gwałtowne ataki ZOMO, z użyciem gazu i armatek wodnych.

Kraków Solidarność w oficjalnym pochodzie

W Krakowie uczestnicy niezależnej demonstracji zmieszali się z oficjalnym pochodem i przed trybuną rozwinięli flagi i transparenty Solidarności, uniesli dłonie w znaku zwycięstwa - V -, skandowali hasła niezależnego związku. Milicja zostawiła ich w spokoju.

W Poznaniu manifestowało od 5 do 7 tys.

Smierć w Nowej Hucie

W Nowej Hucie ataki ZOMO były szczególnie gwałtowne. Na ulice nowohuckie wyszło ok. 30 tys. osób. Była ofiara śmiertelna - 28-letni Ryszard Smagura. Jak podała agencja Reutera, powołując się na własne źródła, został trafiony w szyję granatem gazowym lub granatem dymnym. Dziennik Echo Krakowa donosił, że znaleziono go przed jedną z nowohuckich restauracji bez przytomności i że później zmarł "na skutek odniesionych obrażeń". Jak się wydaje, była to cyniczna próba zasugerowania czytelnikom, że ofiara ZOMO zginęła na skutek pijackiej awantury.

ZASTRASZANIE I PRESJA

W dniach poprzedzających 1 maja władza coraz bardziej nasiłała presję i propagandę zastraszania, łudząc się, że w ten sposób powstrzyma społeczeństwo od udziału w niezależnych demonstracjach. Przesłuchiowano i aresztowano osoby ze środowiska Wałęsy, m.in. w piątek aresztowany został Stanisław Wądołowski, przewodniczący Solidarności regionu Pomorza Zachodniego. Aresztowano też Konrada Maruszczycę, wiceprzewodniczącego Solidarności gdańskiej. Przesłuchiwana była sekretarka Wałęsy Bożena Rybicka. Wezwano na milicję jej brata Arkadiusza, blisko współpracującego z Wałęsą i odebrano mu dowód osobisty, by nie mógł wyjechać z Gdanska. Komentarz Wałęsy: *"Oni dręczą moich przyjaciół, bo chcą zebym został sam"*.

Na ulicach miast przed 1 maja władza organizowała pokaz siły Milicja i tajniacy legitymowali przechodniów.

Sfałszowany program

Radia Solidarność

Władza uciekała się też do fałszerstwa, nadając dwa programy - fałszywki, podszywające się pod RADIO SOLIDARNOŚĆ. W programie piątkowym fałszywka bezpieki wzywała do bojkotu manifestacji oficjalnych i do jednoczesnego bojkotu niezależnych obchodów pierwszomajowych. W czasie nadawania fałszywego programu nie było zakłóceń w odbiorze, słyszalność była doskonała.

Zomowcom wydano przed 1 maja specjalne pojemniki gazowe, które po rzuceniu w tłum rozgrzewają się do tego stopnia, że parzą ręce i nie dają się odrzucić. Wyposażono też ZOMO w specjalne twarde pocis-

ki gumowe. Wprowadzono zakaz sprzedaży alkoholu od soboty do wtorku. Na lotnisku pod Warszawą ZOMO ćwiczyło rozpychanie tłumów wałąc palami w plastikowe tarcze i wykrzykując komendy wzywające do rozejścia się.

Presja władz na Kościół

W rezimowej prasie, radio i telewizji usiłowano zniekształcić wystąpienia kardynała Glempa i biskupów w sposób sugerujący, że nie popierają oni niezależnych, pokojowych demonstracji pierwszomajowych.

Władze posunęły się też do wywierania bezpośredniej presji na Kościół w Polsce. Jeden z członków Biura Politycznego PZPR zwrócił się do Episkopatu o przełożenie niedzielnych mszy na godzinę popołudniową. Episkopat kategorycznie odmówił.

Wszystkie te nerwowe zabiegi nie odniosły skutku, lub przyniosły skutek odwrotny od zamierzonego.

Prymas Glemp w Gnieźnie, w obecności 200 tys. wiernych, w tysięczną rocznicę misji św. Wojciecha i jego konsekracji biskupiej, oświadczył, że "potrzebny jest w naszym kraju odwrót od panoszącego się kłamstwa i fałszerstwa". Oficjalna prasa zamilczała o tych słowach, ale Polacy i tak się o nich dowiedzieli z programów radiowych nadawanych spoza granic kraju.

Kłamstwa propagandy

Propaganda historycznie - powtarzała, że wezwania Solidarności do niezależnych obchodów pierwszomajowych pochodzi od "zachodnich ośrodków wywrotowych, w tym zachodnich radiostacji". Kampania zastraszania i dezinformacji była coraz krzykli-

wsza. Władza złożyła protest w ambasadzie amerykańskiej w Warszawie przeciw programom Radia Wolna Europa i Głosu Ameryki (Protest został odrzucony). W domach stoczników Służba Bezpieczeństwa przeprowadzała coraz częstsze rewizje.

Tymczasem w czwartek wieczór w Warszawie i w Gdansk nadane zostały autentyczne programy RADIA SOLIDARNOŚĆ.

Kiedy okazało się, że zastraszanie i dezinformacja przyniosły władzy tylko porażkę, kiedy niezależne obchody zaczęły wszystko to, co na oficjalnych spędach próbowała zorganizować władza, propaganda nadal brnęła po uszy w kłamstwie, zaprzeczając faktom, które były oczywiste dla każdego. Bębniło, że niezależne obchody były działaniem "luznych grup", zjawiskiem marginesowym, próbowano przekonać, że brali w nich udział chuligani przepojeni żądzą zniszczenia.

Dziennik telewizyjny podał absurdalną wiadomość, że w oficjalnych obchodach wzięło udział 6,5 miliona osób, a w obchodach niezależnych tylko 40 tys.

Sukces Solidarności

Korespondenci zachodni ocenili, że liczba uczestników niezależnych demonstracji była o wiele wyższa, przekraczająca sto tysięcy. Według informacji Radia Wolna Europa było ich kilkaset tysięcy w kilkudziesięciu miastach.

Wieczorem 1 maja Wałęsa, w telefonicznym wywiadzie ze swego mieszkania powiedział, że sukces niezależnych manifestacji przeszedł wszelkie oczekiwania. Powiedział: "Władze zademonstrowały całą swą siłę - a tym samym wykazały swą bezsilność".

Tymczasem kłamstwa rezimowej propagandy nie ustawały.

Następnego dnia dziennik *Rzeczpospolita* stwierdził, że "opozycja odniosła kolejną klęskę". Stało się tak, bo zycyli sobie tego ludzie pracy, stwierdziła gazeta. Rezimowa Polska Agencja Prasowa napisała, że "prowokacyjne próby zorganizowania kontrdemonstracji" były żałosne i nie zakłóciły "obchodów pierwszomajowych w stolicy". PAP stwierdził, że w 20 miastach na ulice wyszli wrogowie socjalizmu. Telewizja pokazała tłukących szyby w milicyjnych pojazdach i deptających czerwone flagi w Nowej Hucie. Pokazano też rzucających kamienie i butelki w zomowców.

Upokarzające niepowodzenie władzy

Jak stwierdził warszawski korespondent *New York Times'a* John Kifner, niezależne demonstracje pierwszomajowe były największymi w Polsce od czasu rocznicy założenia Solidarności obchodzonej 31 sierpnia w 1982 r. Kifner stwierdził, że demonstracje odebrano jako upokarzające niepowodzenie władzy, która chciała pokazać pierwszego maja, że Solidarność przestała istnieć jako ugodna do życia organizacja. Opinię tę podziela powszechnie prasa wolnego świata.

Wałęsa proponuje negocjacje

Drugiego maja Lech Wałęsa oświadczył, że jest gotów rozpocząć negocjacje z władzami. Powiedział, że nie da się wyciągnąć kraju z kryzysu przy pomocy demonstracji. "Myślę, że władze zrozumiały" - otrzymały lekcję, choć udają, że niczego nie widziały. Oni nie są tak silni jak im się wydaje.

Wałęsa powiedział, że niezależne demonstracje okazały się sukcesem i ma nadzieję, że to przekona władze, że trzeba zacząć rozmowy z Solidarnością. Chce osiągnąć z władzami porozumienie co do metod wyciągnięcia kraju z kryzysu, a metody te nie obejmują ani wymachuwania pałkami ani demonstracji.

Wychodząc z pracy ze stoczni Wałęsa powiedział reporterom, że bez wątpienia zauważono demonstracje w biurach rządowych, choć władza nie przyzna tego otwarcie i że ma nadzieję, że da to komus do myślenia i doprowadzi do rozmów. "Mogą bic nas pałkami, ale ludzie są niezadowoleni. A gdy ludzie nie są zadowoleni, nie da się naprawić gospodarki". Stwierdził, że niektórzy członkowie opozycji są za przyjęciem twardej linii wobec władz. On sam uważa, że trzeba negocjować, a niektórzy spośród tych co byli bici i przesładowani chcą odplacić władzy pięknym za nadobne.

Wg agencji Reutera, źródła Solidarności podały, że na tajnym zebraniu TTK z Wałęsą w ub. miesiącu postanowiono, że podziemie spróbuje wyrzucić presję na władze, w celu doprowadzenia do rozmów z Wałęsą.

Następnego dnia, 3 maja, rzecznik rządu Urban na konferencji prasowej w Warszawie powiedział, że władze nie przewidują spotkania z Wałęsą.

Aresztowania

Korespondenci zachodni informują, że aresztowano tysiące uczestników niezależnych manifestacji.

W Łodzi miano aresztować 1800 osób, we Wrocławiu 300. Prasa rezimowa podała, że niektórzy z zatrzymanych otrzymali już wyroki sądowe. Najczęstszą karą były grzywny wymierzone przez kolegia orzekające.

3 MAJA

Demonstrowano także dnia 3 maja. Wg ostatnich, niekompletnych jeszcze informacji, 3 maja wieczór tłum wiernych opuszczających katedrę św. Jana w Warszawie usiłował przejść w pochodzie przez miasto. Demonstrowało ok. 8 tysięcy. Nie było transparentów. Maszerujący, przechodząc przez szpaler zomowskich pojazdów rytmicznie klaskali. Nie zastosowano się do wezwania do rozejścia się, nastąpił atak MO i ZOMO.

Tego samego dnia kardynał Glemp w kazaniu na Jasnej Górze zwrócił się do "tych którzy są przy władzy". Powiedział, że pragnie sprawiedliwości dla każdego obywatela, wezwał władze do respektowania praw obywatelskich. Powiedział, że Konstytucja 3 maja nie uratowała państwa polskiego, lecz uratowała naród polski. Obecni byli prawie wszyscy biskupi polscy.

PRL odrzuca

apel Ojca Św.

Przedstawiciel władz, Adam Łopatka, potwierdził w Warszawie na konferencji prasowej, że władze PRL otrzymały apel Ojca Św. o ogłoszenie amnestii dla więźniów politycznych. Rzecznik rządu Urban stwierdził, że amnestii nie będzie, bo spowodowałoby to "zakłócenie porządku".

Odpowiadając na pytania dziennikarzy Łopatka powiedział, że "starcia z milicją" w dniu 1 maja nie wpłynęła na przygotowania do wizyty papieskiej.

Ze źródeł kościelnych w Polsce dowiedziano się, że Jan Paweł II zamierza sprawę amnestii dla więźniów politycznych podnieść publicznie, w czasie swej wizyty w Polsce.

Ks. Henryk Jankowski z Gdanska, spowiednik Wałęsy, wniósł formalny protest do miejscowej Rady Ocalenia Narodowego, na ręce gen. Cygana, wyrażający zaniepokojenie i ubolewanie z powodu nieodpowiedzialnego zachowania się ZOMO w czasie demonstracji w Gdansk. Stwierdził, że bez żadnych powodów atakowano wiernych opuszczających kościoły.

Władze PRL wydały 5 dziennikarzy francuskich, którzy przygotowywali sprawozdanie z obchodów pierwszomajowych w Gdansk.

Czytane między wierszami

Ciekawe jak spadła w ciągu ostatniego roku w PRL frekwencja w kinach Najpewniej niewygodnie byłoby opublikować w prasie oficjalnej taką statystykę teatru warszawskie odnotowały przecież straty frekwencyjne (informacje zaczerpnięte z Wydziału Kultury Urzędu Miasta podała Trybuna Ludu) choć mimo wszystko nadal jest na co pójść do teatru w Warszawie idzie Wyzwolenie Wyspiańskiego Dama Plikowa Czajkowskiego w operze Czekając na Godota Becketta Widok z mostu Pintera Zas reżyserski kin upodabnia się coraz bardziej do repertuaru w wszystkich kadeelach zalewem filmów rodzimej i bratniej rumuńskiej czeskiej eneradowskiej itp produkcji Prawda idą nadal filmy zachodnie amerykańskie

francuskie angielskie których od lat i przez lata nie uswiadczyles na ekranach kin NRD czy Czechosłowacji W Czechosłowacji np zgnity Zachód reprezentowany bywa przez spaghetti westerny z Lisą Minelli uznany był za politycznie nieprawomyślny W 41 warszawskich kinach zas wyswietlano w miesiącach zimowych codzien po ok 15 filmow zachodnich Dowód to że zupełnie zamknięcie kinowego okienka na świat wojskowi władcy uznali jednak za zbyt drażniące Jesli jednak z ołówkiem w ręku grab się w kinowym repertuarze i zabawic w podliczenia to uderzy i inna cyfra o ile na przełomie października i listopada na warszawskich ekranach były tylko 4 filmy radzieckie to w lutym już 11 Taka zmiana proporcji wróży dla frekwencji jak najgorzej Przed stanem wojennym przez

conajmniej ładnych kilka lat filmy z ZSRR pojawiały się na ekranach rzadko Owszem co roku na jesieni organizowano szumnie reklamowany ich festiwal ale W samym centrum Warszawy koło rotundy PKO obserwowac można było przez parę ostatnich sezonow obwieszoną plakatami furgonetkę ruchomą kasę sprzedazy premiowanej biletow na owe festiwalowe filmy Jedną z nagród była wycieczka bodajże do Bułgarii mimo to nie widywało się kupujących przed oknem furgonetki Frekwencja na filmach wyprodukowanych przez kadeele i na marnych filmach polskich także bywała zadna Widz jak ktos powiedział głosuje nogami Kolejni ustawiali się w kinach gdzie wyswietlano dobre filmy polskie i dobre a także kasowe jedynie filmy zachodnie Stopniowo pomatu zaczyna teraz naszym bliskim odpadac jeden powód do

stania w kolejkach Tylko czy to ich cieszy?

Za czasow przedwojennych wielu domatorów (a i nie tylko oni) spędzało czas przed telewizorem oglądając telewizyjne spektakle teatralne Dobra nieraz wręcz doskonała obsada ciekawie częstokroć sztuki przyciągały

Kilka spektakli oglądałem ostatnio na bardzo niskim poziomie powiedział Trybuna Ludu Bohdan Czeszko partyjny literat zawsze za przed każdym i po każdym przełomie Sprawa to oczywiście bojkotu teatru TV przez znaczną część środowiska aktorskiego który Czeszko rzecz jasna potępia chwalać natomiast wyraźne podwyższenie ilości wydawanych książek jeśli to będzie miało cechy trwałości to osiągniemy w koncu poziom właściwy cywilizowanym krajom bo smutne i żenujące jest to iż od poziomu tego odbiegamy W

tym samym numerze Trybuna Ludu w innym artykule jest parę cyfr ilustrujących wypowiedź Czeszki W roku ubiegłym produkcja książek dla dzieci i młodzieży wzrosła o 40% w tym wzrosnąć ma o 20% (jak spadła w ostatnim okresie gierkowskim i pogierkowskiego krachu przez zornie nie podano) ciągle jednak nie zaspokajając zapotrzebowania Dla 3 2 mln dzieci w wieku 2 6 lat wychodzi 40 tys egz dwutygodnika Mis dla 2 5 mln siedmio dziesięciolatkow 600 tys egz (wychodzi z miesięcznym opóźnieniem) tygodnika Swiersz czyk który jest niezbędny do nauki języka polskiego dla 1 5 mln uczniów szkół podstawowych 500 tys egz Płomyczka zawierającego obojętne lektury szkolne Autor tekstu Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży pisze ze własnie dwa ministerstwa kultury i oświaty

wzięły się do rozpoznania potrzeb w tej dziedzinie (po 38 latach istnienia zaiste sukces!) wątpię jednak czy jak narazie jest ono pełne Zas program działalności kulturalnej na rzecz dzieci i młodzieży zawiera plany programy badania narady za mierzenia starania konferencje zarządzenia rozporządzenia Związka konferencje i narady mogą uczynić jako owocne Oto aktualny opis narady wprowadzone na tematy gospodarcze ale styl wszystkich narad w PRL jest podobny Mowcy mieląc w kołko słowa zaczynające się od najodmieniając we wszystkich przypadkach wielkie czyny i przedsięwzięcia mogą przypuszczać po prawiali sobie samopoczucie Go rzej ze słuchaczami Ci raczej nie wierzyli dopóki oczywiście nie stanęli na mównicy Wtedy za czyniali w tym samym stylu I tak do znudzenia aż do wywołania mdłości u słuchających rzecz jasna

Znamy to znamy przez ponad 35 lat z krotkimi przerwami Przez 16 solidarnościowych miesięcy nawet na naradach i konferencjach nierzadko drętwą mowa sloganow ustępowała na rzecz prawdziwej dyskusji Każda poprzednia odnowa też zresztą niosła powiew ożywienia autentycznej wymiśny myśli I tak od nowa Polska Ludowa jak śpiewa Jan Pietrzak

Karolina Jankowska

POLIMEX

NAJWIĘKSZY - WYPRÓBOWANY - USTABILIZOWANY PACZKI DO POLSKI

GWARANTUJEMY PEŁNĄ JAKOŚĆ NASZEGO SERWISU

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5—8 TYGODNI

PACZKI LOTNICZE DOSTAWA 2—3 TYGODNI

- ★ Gwarantowana dostawa do domu odbiorcy niezależnie od miejsca zamieszkania
- ★ Odbiorca nie ponosi żadnych dodatkowych kosztów
- ★ Wszystkie przesyłki są ubezpieczone
- ★ Własne sklepy w Polsce, gdzie można wybrać najpotrzebniejsze rzeczy
- ★ Gotowe zestawy towarowe
- ★ Przekazy pieniężne dostarczane do rąk własnych odbiorców
- ★ Sprzęt gospodarstwa domowego z Niemiec Zachodnich
- ★ Odbieramy paczki z domu — Metro Toronto, Mississauga, Oakville, Brampton — Opłata \$1
- ★ Pakujemy paczki za darmo
- ★ Uprzejmie informujemy, że formularze celne obowiązujące na paczki do Polski można otrzymać bezpłatnie w biurze „POLIMEX” lub drogą pocztową

"POLIMEX"

2053 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONT. TEL. 537-7914

POLIMEX = NAJSZYBCIEJ, NAJTANIEJ, NAJPEWNIJ.

LUB LOKALNI PRZEDSTAWICIELE W CAŁEJ KANADZIE

ONTARIO TORONTO

PAC TRAVEL
AND TOURS LTD

1640 Bloor St W
Tel (416) 531 4444,
531-4826, 532 3326

A. W. MAKAREWICZ

Frank's Delicatessen
490 Queen St W
Tel (416) 868-9468

KOMIS

305 Roncesvalles Ave
Tel 531-8872

J. & M. WARZYNSKI

Variety & Food
227 Roncesvalles Ave
Tel 533-7600

TOLA'S GIFTS

167 Roncesvalles Ave
Tel 534-2231

RYSZARD OPARA

296 Brown's Line
Tel 251-8749

SCARBOROUGH

HOFFMAN'S MEAT
2357 Eglinton St E
Tel 757 5752

WOODSTOCK

MARY'S DELICATESSEN
602 Dundas St
Tel (519) 539 1190

HELEN'S VARIETY & DELI

284 Buller St
Tel (519) 539-6040

MISSISSAUGA

ALLISTON MEAT & DELIC
660 Bloor St East
Tel (416) 275 9331

HAMILTON

BEACH ROAD MEAT PROD
117 Beach Rd
Tel 544-9111

ACROPOLIS & BALTIC
TRAVEL

894 King St E
Tel 545 3365

ST CATHARINES

BARBARA ŁUSZCZYK
48 Shoreline Dr
Tel 937-5228

MARLENE STAIOS

4 Willey St
Tel 682 1619

KITCHENER

ZAKŁAD KRAWIECKI
„MARIAN TAYLOR”
Pan Gromyk i Sadowski
79 Water St, rog Weber
Tel 743-4601

PANI KAZIA MŁODECKA

63 Blucher St
Tel 745 3975

Od poniedziałku do soboty
od 4 po poł do 8 wiecz

CAMBRIDGE

HELENA SHANTZ
938 Eagle St N
Tel 653-1479

WELLEAND

SILESIA CO
19 Hellems Ave
Tel 734-4487

GUELPH

THE PICTURE PLACE
Jan Krawiec
35 Harvard Rd
Tel 836-7500

BRANTFORD

S. FABISIAK
19 George
Tel 756 5837

SUDBURY

MICHAŁ REGDOS
166 Riverside Dr
Tel 673 7453

OSHAWA

OLD EUROPEAN DELICAT
555 Ritson Rd S
Tel 576-2225, 728 5515

COBOURG

JAN TRELA
544 Willow Cr
Tel 372 3613

OTTAWA

A. PODGORSKI
332 Crestview Rd
Tel 733 1244

FORT ERIE

DON SIMMONS'
SPORTING GOODS
1117 Concession Rd

LONDON

NORBERT BURCEW
404 Hamilton Rd

DELHI

STELLA'S LADIES WEAR
Jerzy Zawada
180 Main St
Tel 582 3160, 582 0455

SAULI SIE MARIL

FELIKS STOLL
452 Korah Rd
Tel (705) 942 6090

NORTH BAY

W DOBSZEWICZ
319 McIntyre St E
Tel (705) 474 8000,
472-4053, 752 2021

KIRKLAND LAKE

TERESA BINKOWSKA
17 Comfort St
Tel 567 7867

TIMMINS

PAWEŁ RYCZAJ
340 Ross E
Tel (705) 264 8765

MANITOBA

WINNIPEG

SELKIRK SUPERMARKET
473 Selkirk Ave
Tel 582 8069

SASKATCHEWAN

REGINA

WIESŁAWA IGNEROWICZ
86 Empress Dr
Tel 352 4040

ALBERTA

CALGARY

ALTA-POL
3515 — 17 Ave S E
Tel 235 0434

EDMONTON

POLONEZ TRAVEL
AGENCY LTD
10154 — 103 St
Tel 424-0521

BRITISH COLUMBIA

VANCOUVER

A & A EXPORT IMPORT Ltd
3992 Fraiser St
Tel 872 1747, 462 9106

BEZ OGRÓDEK

Ryki - (inf własna) Na dorocznej loterii fantowej Cecylia T zdobyła tytuł profesora zwyczajnego uzyskując 11 27 punktów

Rentgen czaszki Albina S wykazał, że mamy do czynienia z monolitem kostnym

Rolnik w okolic Pułtuska (dawne woj warszawskie) natknął się w kurniku na jajko Zuchwały rolnik odpowie w trybie doraznym

Albin S udzielił zdecydowanego poparcia strajkującym góralom holenderskim

Najdłuższą sztuką w historii teatru jest bez wątpienia utwór pt "Na lodzie" - wystawiany od dnia 13 grudnia 1981 roku, z udziałem aktorów scen krajowych

O KORZYŚCIACH Z CZYTANIA PRASY KRAJOWEJ PŁYNĄCYCH

A więc wracam! Tam jest moje miejsce, tam panuje swoboda twórcza, wolność i ja drugiej takiej strony nie znaju gdzie tak wolno dyszy człek Kto nie wierzy niech przeczyta "Politykę" Pan Passent w numerze z 5 lutego pisze na temat wyjazdu z Polski działaczy opozycji "zeby ktos komus oficjalnie mówił ze nie ma przyszłości w tym kraju [tzn w Polsce - przyp Łubudu] i zeby to czynił rząd - pierwsze słyszę" Czy to znaczy, ze nie czyni tego rząd a SB? Czy wynika zatem stąd, ze ta ostatnia nie jest podporządkowana rządowi? Polecam cały artykuł utrzymany w tym samym radosnym tonie

Wracając do "Polityki" Pismo to zamieszcza mnóstwo budujących artykułów Np prof Adam Schaff [widać taki nasz los, ze jak profesor jest Adam to lepiej na drugą stronę ulicy przechodzić] w numerze z 22 stycznia udowadnia, ze partia miała w Polsce więcej zwolenników niż Solidarnosc Stwierdza także ze wszyscy, którzy popierali Reagana to zdraycy narodu Polemizowanie z panem profesorem jest zajęciem jałowym bo on ma tytuły a ja nie [prosty magister] Kiedys stworzył teorię alienacji władzy w socjalizmie - za co był potępiany Teraz zastąpił ją szafizmem bo sprawia wrażenie zamkniętego w ciemnym pomieszczeniu pisząc idiotyzmy świadczące o kompletnej nieznanymoci społeczeństwa Nic dziwnego - socjolog marksista

Wracam więc do kraju, w którym Baranczak może pisać w "Polityce" a nie musi w paryskiej "Kulturze" [Passent - 8 stycznia] Do kraju, z którego nie wyjedzie Kaluzynski, bo nareszcie wróciły czasy tolerancji i swobody wypowiedziania się [22 stycznia]

Wracam bo mam świadomość, ze nie będę tam jedynym kretynem

Wasz zdeterminowany
LUBUDU

OPOWIADANIE

ANDRZEJ SOSNKOWSKI

GRANICA

dokonczenie

Spojrzałem na drugą stronę. Niejaką satysfakcję sprawił mi fakt, że budynki po polskiej stronie, jakby dla kontrastu, sprawiały wrażenie wymarłych. Ponieważ ruch pojazdów ustał, personel poszedł spacerować z ufnością, powierzając bezpieczeństwo granicy czujności sąsiadów. Komendant, który już poprzednio okazał niezwykłą, jak na aparatczyka, dozę zdrowego rozsądku, zdobył moje uznanie po naszej stronie nie widąc żadnych sloganów! Przynajmniej nie mają nas za kompletnych idiotów - pomyślałem i pokrzepiła mnie ta myśl.

Przez jakiś czas słuchałem w zamysleniu piosenek studenckich. Zadarłem do góry głowę i obserwowałem strażnika na wieży. Z idealną regularnością, co pięć minut wychodził na platformę na szczycie i obchodził dookoła swoją budkę.

Zauważyłem, że do budynku po polskiej stronie ktoś wchodzi. Po chwili nad drzwiami zabłysła słaba żarówka. W jej świetle ujrzałem na trawniku wbity w ziemię zerdz z przymocowanym do niej kawałkiem tektury, na którym znajdował się naddarty i poharatany, ale czytelny jeszcze plakat. Przedstawiał on ubranego na czerwono, wpatrującego się w dal marynarza, który dźmierzył w dłoniach koło sterowe, a ledwie widoczny podpis głosił: **ABY POLSKA ROSŁA W SILE A LUDZIOM ŻYŁO SIĘ DOSTATNIEJ**.

Odetchnąłem ciężko: "A więc jednak" - pomyślałem. "I w tym już nas zrównali z sąsiadami. Przecież nikt im tego nie kazał wywiesić, sami to zrobili, aby się przypodobać. Tak, jeszcze pięć, dziesięć lat i będzie można te granice zlikwidować. Nie będzie potrzebna, gdyż my będziemy takim samym mięsem".

Siorbnałem z kubka herbaty i spojrzałem ponownie na hasło po drugiej stronie. Biło od niego takim blaskiem, że zmęczone od wytyżania oczy zamknęły mi się same.

"Niby to samo, a jednak nie to samo" - pomyślałem. "U nas nikt nie zatroszczył się o to, aby plansza była oświetlona w nocy. Hasło jest stare i zaniedbane. Wygląda jak pozostałość z wizytacji przez Ważną Osobę z Warszawy". Spostrzezenie to skłoniło mnie do refleksji. Ponownie siorbnałem z kubka herbaty: "Jest bo musi być dla gładkiej kariery komendanta, ale nie ma tej natarczywości co hasło sąsiadów" - myślałem. "To zresztą chyba nie najważniejsza różnica. Nasz Cel - Komunizm - Tak, życie mają cięższe to i więcej trzeba im obiecać. Ale dlaczego nie urealniamy wizji? O ilez bardziej porywającym byłoby hasło Nasz Cel - Komunizm w roku 2000! Każdy przekalkulowałby sobie, że albo on albo ewentualnie jego dzieci mają szansę dożyć i z jakże większym zapalem wziąłby się do pracy".

Studenci śpiewali o odznaczeniu ZMSu, która wpadła im do sedesu. Co jakiś czas naradzali się

nad następnym punktem repertuaru, uzgadniali słowa i melodie lub wybuchali zarazliwym rechotem.

Już wiem dlaczego "Warszawianka" była ulubioną piosenką Lenina. Jest jak tamto hasło czarno-białe. Tryumf albo Zgon - wszystko albo nic, wegetacja na codzien, komunizm w przyszłości. Ciekawe czy to u nich chwytają? Cos w tym jest, trzeba przyznać, jakiś purytański idealizm i kontynuacja etosu walki. Pozwala to propagandzie przedstawiać najdrobniejszą czynność jako zmaganie. A że nam wydaje się to śmieszne? Obcokrajowcy w Polsce muszą pękać ze śmiechu na widok "naszych" hasła, a jednak przyzwyczailiśmy się do nich, a nawet przyznajemy, że jest w nich zdziwienie. Ano właśnie, "Aby Polska rosła w siłę a ludziom żyło się dostatniej" jest przecież o tyle strawniejsze. Gdyby nie brać pod uwagę autorów, to można by się podpisać pod tym obiema rękami. To jest klucz do zagadki. Tam społeczeństwo zostało spacyfikowane i komunistyczną siłą narzucili mu swoją ideologię. Wychowali sobie pokolenia, które nie znają już czegoś innego. A u nas muszą się pieścić, mówią: "Wiemy, że nas nie lubicie, ale patrzcie jak się ładnie buduje, my porobimy karierki, wy popracujecie dla Polski i tak może razem przeczekaemy komunizm". "Nasi" komunistycy czują się słabi, nie mogą przełamać biernego oporu, próbują uzyskać legitymizację swej władzy mitem o "dobrych gospodarzach". Wielu ludziom się to nawet podoba. Faktem jest, że jedziemy do strefy dolarowej polskiej produkcji. Fiatem ze świetnym, polskiej produkcji sprzętem turystycznym i, co więcej, przyjmujemy to jako coś normalnego, rzecz nie do pomyslenia kilkanaście lat temu.

Z zamyślenia wyrwał mnie wrzask zachrypniętych gardel. Studenckie sznapsbarytony śpiewały skoczny piosenkę z beczelną lubością wykrzykując refren, jakby specjalnie chcieli, aby słowa dotarły na drugą stronę.

Job twoja mac my kulturowy naród.

Wrąga my nie baim się i wszędzie idziom w pierod! Depcząc zabronowaną powierzchnię podszedł do mnie Bartek.

- Słyszales? - spytał.

- Co?

- Piosenkę. Uczyla mnie jej kiedyś znajoma. Zeby było śmieszniej to studiuję ruscystykę. Dobrze, nie?

- Nie zdziwiłbym się, jakby ktoś przyszedł i ich za to zastrzelił. Wyobraź sobie, jakby ktoś o nas coś takiego śpiewał. Zarządź, nie?

- No, nie porównuj nas do Sowiec. W koncu nie mamy specjalnych powodów do wdzięczności, nie?

- To nie o to chodzi. Ta pio-

senka daje świadectwo naszego stosunku do Rosjan, nie do komunizmu. Uważamy ich za dzicz, która dopiero nasz wpływ mogłaby ucywilizować.

- Naturalna reakcja na wciśnięcie bzdur. Przecież nawet połówki nie może oglądać ich filmów wojennych. Jeśli oni, dla przykładu, mają taką szmure na eksport, to chyba o czymś świadczy, nie? A przymusowa nauka rosyjskiego?

- Sam wiesz, że przez siedem lat nie udało im się nauczyć mnie wszystkich bukw. Nie w tym rzecz. Nasze wyobrazenie Rosjanina to kałmuk, z pepeszą, najlepiej na sznurku, który używa klozetu jako maszyny do mycia stóp i wykupuje pizamy dla żony do uczucia jako suknie balowe.

- Ha, ha, ha. O pizamach nie wiedziałem. Ale, że złote uszka u porcelany odgryzali, to fakt. Dziadek widział na własne oczy i pokazał mi obgryzioną cukierniczkę. Jest teraz w kredensie na honorowym miejscu, aby każdy, kto przyjdzie, zapytał się i dowiedział, jak naprawdę wyglądało wyzwalanie!

- No właśnie. Uważamy, że pozostali tacy, jakich pamiętają ich nasi rodzice lub dziadkowie, jakby oni zatrzymali się w miejscu albo nawet cofnęli. A czy u nas nie było wtedy ciemnoty? Ilu byś wtedy znalazł Sowiec mówiących po angielsku? Jeden na tysiąc, góra. A teraz co drugi zna jakiś zachodni język. Są ideologiczne przemienieni, ale ogólnie lepiej wykształceni.

- Nie przekonasz mnie. Ja uważam, że to Azja. Możemy powrócić do dyskusji w Rumuni. Ja będę notował obserwacje dla poparcia mojego punktu widzenia, a ty swego, zgoda?

- Dobra - przystałem z chęcią.

Rano obudził mnie hałas zapalanych silników i odgłosy nerwowej aktywności. Wychyliłem się na zewnątrz i mrużąc rozklejone z zaspania oczy objąłem wzrokiem otoczenie. Nad budką wartownika jarzyło się zielone światło. Przepakowywano się w pośpiechu i łamiąc kolejność ogonka przejeżdżano przez bajoro dezynfekcyjne na drugą stronę. Tam nakierowywano samochody na kanały po prawej stronie budynku.

Zbudziłem Bartka i dziewczęta. Szybko spakowaliśmy się, złożyliśmy przyczepę i po kilku minutach smgnęliśmy pod szlabanem rozpryskując wokół błotko z bajora. Zwołaliśmy po drugiej stronie i ostrożnie najechałem na kanał. Natychmiast zjawił się przy nas żołnierz, który zażądał naszych paszportów, po czym zniknął w środku budynku. Za radą Łysawego położyłem na półce pod radiem pięć prezerwatyw i paczkę gum do żucia.

Po około godzinie bezczynnego czekania, gdy już myśleliśmy, że o nas zapomniano i Bartek zbierał w sobie chęć do

interwencji przez kadłub samochodu, przebiegł dreszcz. Stojący w kanale, młody "uczesany na szlachcica" celnik obstukiwał dokładnie młotkiem każdą część podwozia. Na koniec wetknął półmetrowej długości pręt do rury wydechowej, a gdy i tam nie znalazł kontrabandy wyszedł na powierzchnię i zbliżył się do nas. Okiem zawodowca obrzucił wzrokiem samochód. Jego uwagę przykuła fotografia zatknięta od wewnątrz za przednią szybę. Struchlałem. Przypomniałem sobie, że ktoś ostrzegł mnie, abym nie próbował przewozić, a jeśli już, to dobrze schował wszelkie symbole religijne. Znalezione doprowadzić ich miały do furu. Zapomniałem o tym i teraz celnik przyglądał się z zaciekawieniem profilowi Papieża. Wyobraziłem sobie, jak konfiskują nam samochód i jak tłumaczą się z tego ojcu. Celnik schylił się do okienka i wskazując palcem na portrecik spytał: - A eto kto?

Udałem, że ani w ząb nie rozumiem. Bartek wybaluszył na niego oczy i zrobił minę, jakby usłyszał Papuasa. Napięta cisza przedłużała się.

- Eto nasz generał - dobiegł mnie z tyłu pewny siebie głos. Basia: "O Boże, jak on się zorientuje, że sobie zartujemy to po nas" - przebiegło mi jak błyskawica przez głowę. Celnik wyprostował się i spojrzał jeszcze raz na fotografię.

- Generał? Widział kto takój uniform? - mruknął do siebie, zauważył, spojrzał mi wymownie w oczy.

- Stan meczu 1:1 - powiedziałem.

- 1:1 potwierdził.

Pojechaliśmy do budki, w której czekał żołnierz z naszymi paszportami. Łamana polszczyzną wytłumaczył nam, że nie może nas wpuszczać, gdyż nie mamy "bumagi" stwierdzającej, że nasza przyczepa spełnia wa-

runki bezpieczeństwa wymagane na drogach radzieckich. Nie dał się przekonać: "Bez bumagi nieźlia". Unikałem zwycięskiego wzroku Bartka. Kątem po czym stracił dla fotografii zainteresowanie. Odetchnąłem.

Wskazał gestem, abysmy wysiedli i otworzyli przyczepę. Nadal udawałem, że go nie rozumiem, po czym zagadnąłem go po angielsku i francusku. Kiwnięciem głowy dał mi do zrozumienia, że możemy rozmawiać w którymkolwiek z tych języków. Spojrzałem wymownie na Bartka. Przypomniał sobie, widocznie naszą zeszłoroczną rozmowę, gdyż potakującym zmruczeniem oczu przyznał, że rozumie.

Po przeglądnięciu przyczepy celnik okazał niezwykle zainteresowanie bagażnikiem, lecz gdy zgramadziłem się wokół niego, aby mu wytłumaczyć zawartość i osobisty charakter poszczególnych pakunków, zakreślił się w miejscu i z wawo wgramolił się do samochodu. W środku obmacał podejrzliwie oparcia siedzeń i poszperał w schowku na mapy. Wyszedł, usmiechnięty i machając ręką rzekł:

- Pajechali!

Nie trzeba nam było tego dwa razy powtarzać. Zapinając pasy bezpieczeństwa, spojrzałem na półkę pod radiem. "Precjoza" zniknęły. Bartek, który też to oka dostrzegłem, wybebeszono go zupełnie przez celników białego "Poloneza". Łysawy wyklócał się o coś ze stojącym na uboczu, notującym coś oficerem, a jego małżonka płakała ostentacyjnie, nieopacznie rozmazując kolorową papkę, w którą spływające obficie łzy przemieniły jej makijaż. Wzdrygnąłem się. Zawracając spojrzałem w głąb szerokiej drogi, po której nie dane nam było wjechać do Kraju Zwycięskiej Rewolucji.

GENERAL MOTORS
GM PONTIAC
BUICK

SZEROKI WYBÓR
NOWYCH

I UŻYWANYCH SAMOCHODÓW
FACHOWA OBSŁUGA
W JĘZYKU POLSKIM

12-miesięczny okres gwarancji

JERZY SZOZDA

OLD MILL PONTIAC-BUICK LTD.

2500 BLOOR ST. W., TORONTO, ONT.
TEL 766-2443

WIADOMOŚCI Z ŻYCIA POLONII MONTREALSKIEJ

Adres redakcji
84 90th Ave LaSalle, Que ,
H8R 2Z4
12453 Pavillon, Pierrefonds,
Que , H8Z 1M6
Korespondenci Tel 336-8136,
271-4002, 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
tel 481-1094, 525-8646

DZIEŃ LUDZI PRACY A KONSTYTUCJA

Dzień Człowieka Pracy obchodzony jest najogólniej 1-go maja, a to z wyboru przeróżnych **WOLNYCH** związków zawodowych, stowarzyszeń i grupowań ludzi pracy, zarówno uk partii politycznych przychylących szaremu człowiekowi - nie tylko partii socjalistycznych lub marksistowskich. Data ta (Maja) jest przyjęta przez prawie wszystkie uprzemysłowione kraje na świecie z niewieloma wyjątkami w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie akurat data ta jest ruchoma - pierwszy poniedziałek rzesnia (statutowo), w Japonii 3-go listopada, w Nowej Zelandii 22-go października.

Owe różnice w datach mają swoje podłoża historyczne - o których za chwilę. Ważniejszym jest to, że **ZNACZENIE** święta jest ogólnie to samo we wszystkich wypadkach - poza jego znaczeniem w świecie zniewolonym gdzie stało się ono narzędziem propagandy i presji aparatu państwowego. Właściwe znaczenie święta to oddanie **ASŁUŻONEJ CZCI** ludziom pracy, na wysiłku, umiejętnościach i dobrej woli których opiera się dobrobyt nas wszystkich!

Przez przypadek historyczny znaczna ustanowienia naszej pol-

opiekę państwa odnośnie układów między szlachtą a nimi. Tak więc ukroczyła ona przednie przerosłe przywileje szlachty jednocześnie prawnie znosząc najjaskrawsze podziały między władcami a podwładnymi. Konstytucja przede wszystkim nadaje prawa i podtrzymuje godność osobistą **SZAREMU CZŁOWIEKOWI**, człowiekowi pracy. Właśnie te prawa, i tą godność podeptali obecni "władcy" Polski poprzez wypowiedzenie wojny narodowi i **ODEBRANIE** uprzednio danych uprawnień związkowi Solidarnosc, który to związek wolę naszego narodu prawdziwie, bo demokratycznie reprezentuje.

Podsumowując, i Konstytucja, i Solidarnosc i także Dzień Ludzi Pracy - reprezentują **DEMOKRATYCZNE** siły w dziejach Polski i dziejach naszej, Zachodniej cywilizacji. Natomiast władza Sowiecka, oraz każda władza Sowieckim podległa okazała się we wszystkich dotychczasowych historycznych wypadkach **PRZECIWDEMOKRATYCZNA**, odbierająca prawa szaremu człowiekowi, deptająca jego godność. **Twierdzenia odwrotne to w najlepszym razie zbankrutowana ideologia, martwa doktryna**

(wyciąg ze źródeł historycznych z uzupełnieniami stosownymi na użytek obecny - opracowany przez Stefana Lisa)

cie **ruchem robotniczym** - tak ze swej genezy jak i założeń podstawowych.

My zjemy w Północnej Ameryce Stany i Kanada obchodzą dzień pracy już od r 1884, a więc 5 lat wcześniej niż Europa gdzie oficjalnie ustalono 1 maja jako dzień obchodów w Paryżu w r 1889. Dlatego pewnie Ameryka Północna nie przejęła daty ustalonej w Europie. Należy jednak wspomnieć, że pierwsza sugestia świętowania dnia 1 maja jako początku nowego "Millennium" pochodzi od Roberta Owena, z r 1833, a więc poprzedza nie tylko powyższe dwie daty, ale też całą tradycję marksistowską, dopiero później z obchodami tego dnia związaną. W Wielkiej Brytanii regularne obchody 1-go majowego rozpoczęto w r 1892, a więc czwarte wieki przed Bolszewicką rewolucją w Rosji.

Nieustanne łagodniejsze objawy oporu robotników, oraz powtarzające się co kilka lat ostrzejsze rozruchy, nawet ruchy natury powstanczej w krajach orbity sowieckiej (poza Polską Węgry, Czechosłowacja, nawet Niemcy Wschodnie) dowodzą bezsprzecznie iż organy państwowe owych krajów **NIE MAJĄ PRAWA**, a jeżeli kiedykolwiek

KSIEGARNIA WYSYŁKOWA "POLKA"

Oferuje największy wybór słowników angielskie ogólne i specjalistyczne, francuskie, włoskie, hiszpańskie i inne, książki do nauki języków, książki kucharskie, dla młodzieży i bajki dla dzieci, o tematyce religijnej, historycznej a także karty świąteczne i imiennowe z tekstami polskimi oraz wiele innych ciekawych pozycji.
MONTREAL P Q
P O Box 647
N D G H4A 3R1 Canada
Tel (514) 489-0396

Wykonujemy
remonty zewnętrzne i wewnętrzne budynków - elewacje, kominki, malowanie, roboty stolarskie i inne
Tel 481-1094 po 6 00 pm

Polska Kasa Oszczędności w Montrealu

65 Est., Sherbrooke, Suite 103, TEL 845-3534
Oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie.
Kasa otwarta Od poniedziałku do soboty od godziny 10 do 3 po poł. W czwartki od 10 do 7 wiecz. W piątki od 10 do 8 wiecz. W sobotę od 10 do 12 w poł.

Porównaj z ofertami innych a przekonasz się, że najtaniej jest w twojej Kasie.
Polska Kasa Oszczędności jest Bankiem Polonii Montrealskiej!

Uprzejmie zawiadamiamy szanownych czytelników o zwiększonej ilości punktów zajmujących się sprzedażą "Echa" w Montrealu. Można je obecnie kupować w następujących miejscach:

- 1 Kościół Sw Trójcy - przed sumą
- 2 Kościół M B Częstochowskiej - przed sumą
- 3 Kościół Sw Wojciecha - po sumie
- 4 Sklep z gazetami 3511 Boul St Laurent
- 5 Sklep z gazetami - 12-48 Peel, k Ste-Catherine
- 6 Kiosk z gazetami Ave des Pins, k Boul St Laurent
- 7 Sklep spożywczy - 2657 rue Rouen, w p Jałowy
- 8 Sklep spożywczy 3561 rue Belair, w p Grocholski
- 9 Sklep spożywczy, Marian 4355 Boul St Laurent
- 10 Boulangerie-Syrenka - 4371 rue Belanger, w p Mitrowski
- 11 Alfred Delicatessen 1766 rue Centre, w p Chruściński
- 12 Sklep spożywczy 1903 rue Jolicoeur
- 13 Fruteria Ludmila - 65 90 Ave Ville la Salle

We wszystkich sprawach dotyczących kupna i sprzedaży gazety, można się kontaktować z p Tadeuszem Kruszewskim Tel 481 10-94 i p Krystynem Piętką Tel 525-86-49

Połączenie komitetów sponsorowania

W grudniu 1981 r. na wieść o wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego i licznie zgrupowanych polskich uchodźców w Austrii, RFN i we Włoszech zorganizował się przy Misji Sw Wojciecha specjalny komitet mający na celu załatwienie formalności (sponsorowanie) osobom które zapragnęły osiedlić się w Kanadzie.

Komitet ten działał równocześnie na dwóch terenach. Nawiązał kontakt z Polakami w Austrii, RFN i we Włoszech przesyłając im formularze i wszelkiego rodzaju potrzebne informacje. W Montrealu zajął się zbierką potrzebnych pieniędzy i wyposażenia domowego.

W ciągu roku Komitet sam, bądź z pomocą osób prywatnych, sponsorował 10

rodzin 7 osobom znalazł pracę oraz ponad 50 rodzinom udzielił porad prawnych i administracyjnych. Ponadto współpracował z Zarządem KPK(Q) Zarządem Głównym KPK i innymi instytucjami i organizacjami.

W międzyczasie zawiązał się podobny komitet przy KPK(Q). W grudniu 1982 r. doszło do połączenia się tych komitetów. Nowy komitet pozostający pod przewodnictwem p Marka Zadarnowskiego rozszerzył swą działalność poprzez akcje nie tylko wśród Polonii, ale także na terenie ogólnokanadyjskim. Jak wiadomo potrzeby są ogromne, sytuacja gospodarcza w Kanadzie bardzo trudna i pomoc całego społeczeństwa jest niezbędna. Komitet zwraca się z apelem o pomoc zarówno finansową jak i osobistą.

nej Konstytucji - święto narodowe - przypada w dwa dni po święcie "pracy".

Powróćmy jeszcze do Dnia Pracy. O podstawowym demokratycznym i humanitarnym jego znaczeniu już mówiliśmy. Różnice wśród krajów świata wolnego lub ustrojowo-prawne. Ale w krajach orbity Sowieckiej obchody mają skrajnie inny charakter. Są one bowiem organizowane przez organy państwowe-partyjne, a udział w nich jest zwykle przymusowy pod groźbą całkiem poważnych sankcji (jak np. utrata pracy, awansu, uprawnień itp.). Wiemy oczywiście z jaką niechęcią odnosi się do tych "oficjalnych" obchodów olbrzymia większość naszych Rodaków w Kraju, aczkolwiek wiemy także jak gremialnie i gorąco poparli oni Solidarnosc, która jest prze-

Partii, a najczęściej to puste slogany, w które nikt już nie wierzy, nawet "szczyty" partyjne.

mały to sromotnie straciły prawo do paradowania jako przedstawiciele Ludzi Pracy. A więc z całą stanowczością musimy zaprzeczyć i zdemaskować jakiegokolwiek próby z ich strony "monopolizacji" czy przywłaszczania sobie tradycji pięknych, związanych z właściwą treścią obchodów 1-go majowych.

Równie stanowczo musimy potwierdzić i oznajmić całemu światu, że zniewolony związek "Solidarnosc" zasłużył sobie najbardziej na prawo do spadkobierstwa tych pięknych, humanitarnych, demokratycznych tradycji. A jeśli tak, to my powinniśmy demonstracyjnie okazać światu naszą własną solidarnosc z "Solidarnością" m.in. poprzez udział w kontr-demonstracjach 1-go Maja!

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC
Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS

10.9%

pożyczka na samochód
Specjalizujemy się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych
Minimalna wpłata
Niskie miesięczne spłaty

Po kupno zgłaszajcie się do naszego polskiego przedstawiciela.

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako „Senior master salesman“)
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEŃ PROSZĘ DZWONIĆ 964-3211 LUB DO DOMU W KĄDZYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU

832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

JUNAK STUDIO

wykonuje

zdjęcia paszportowe 5 min, kolorowe portrety, zdjęcia weselne oraz przyjmujemy zamówienia na portrety 1-szej Komunii Sw

165 Roncesvalles Ave
TEL. 533-2056

Expire date 31 06 1983

SAVE \$25 on wedding pictures in JUNAK STUDIO one kupon per order.
SAVE \$5 on I komunijn pictures in JUNAK STUDIO one kupon per order.

UWAGA WIELKA OKAZJA
JEDYNA KANADYJSKA FIRMA POSIADAJĄCA WŁASNY TRANSPORT NA TERENIE CAŁEJ POLSKI - DZIAŁAJĄCY NA PODSTAWIE ZEZWOLENIA WYDANEGO PRZEZ MINISTERSTWO ŁĄCZNOŚCI W WARSZAWIE

CANEXPOL IMPORT EXPORT LTD.

Dostawa i likwidacja przesyłać - dodać koszty i opłaty - za po wzięciu od odbiorcy
1. PACZKI LOTNICZE od 3 dni (minimum 4 kg) Waga i cennik
2. PACZKI MORSKIE do 12 dni od daty odprawy celnej w Warszawie Koszt \$3 65 za 1 kg
Koszt \$0 95 za 1 kg
CANEXPOL IMPORT EXPORT TORONTO ONTARIO
1570-2 BLOOR STREET WEST TEL. 534-2023

INFORMUJEMY WSZYSTKICH ZAINTERESOWANYCH ZE ZADNA FIRMA WYSYŁKOWA PACZEK NA TERENIE CAŁEJ KANADY NIE DYSPONUJE WŁASNYMI ŚRODKAMI TRANSPORTOWYMI W POLSCE I NIE POSIADA NA TAKĄ DZIAŁALNOŚĆ UPRAWNIEN

Na miejscu mogą państwo dokonać zakupu artykułów żywnościowych a szczególnie produktów mięsnych z własnej produkcji - pe...
Wszystkie produkty przeznaczone na wysyłkę zamknięte - próżni (wakuum) Produkt ja prowadzą na jest przez najlepszych techników w firmie „SCAN” - raz pod nadzorem właściciela tej firmy

SPECJALNE CENY od 17 kwietnia do 7 maja

1 SZYNKI BLACKFOREST, VIRGINIA (1 lb)	\$4 59	\$3 99
2 PARÓWKI (1 lb)	\$2 89	\$1 79
3 PASZTETOWA (1 lb)	\$2 69	\$1 99
4 KIELBASA WIEJSKA (1 lb)	\$3 99	\$2 69
5 KISZKA CZARNA i BIAŁA (1 lb)	\$2 39	\$1 69
6 PASZTETY DROBNO, GRUBO MIELONE (1 lb)	\$2 99	\$1 79
7 KIELBASA MYŚLIWSKA PARZONA (1 lb)	\$3 49	\$2 49
8 SERV HAVARTI GERMAN EDAM GERMAN TYLZYC	\$4 29	\$3 29
9 BIGOS POLSKI R T E (1 lb)	\$1 49	\$ 99
10 PIEROGI Z MIĘSEM Z KAPUSTA i SEREM i ZIEMNIAKAMI (Ruskie) (1 tuzin)	\$2 99	\$2 19
11 GOŁĄBK R T E (1 KONTEJNER 4 sztuki)	\$4 20	\$2 80
12 MIESZANKA CZEKOLADOWA WEDEL	\$2 99	\$2 19
13 ŚLIWKI W CZEKOLADZIE (1 lb)	\$5 99	\$4 99
14 ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE POLO (1 sztuka 2 oz)	\$ 49	\$ 34
15 ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE POLO (1 PUDEŁKO 20 sztuk)	\$9 80	\$6 50
16 CUKIERKI KRÓWKI MLECZNE, CZEKOLADOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 39
17 CUKIERKI WEDEL NADZIEWANE MARMOLADOWE CZARNA PORZECZKA NIODOWE MIĘTOWE OWOCOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 39
18 CZEKOLADA MLECZNA WEDEL (100 g)	\$1 19	\$ 79
19 CZEKOLADA MLECZNA Z ORZECHAMI (150 g)	\$2 69	\$1 79
20 PIERNIKI CZEKOLADOWE KATARZYŃKI (1 paczka)	\$ 35	\$ 25

Uwaga Polonia -
pomóżcie nowoprzybyłym, którzy pragną samu pracować na własne utrzymanie

WIOSENNE PORZĄDKI DOMOWE

- mycie okien
- malowanie i tapetowanie wnętrz
- cyklowanie i lakierowanie podłóg
- prace porządkowe wokół domu
- kopanie ogródków warzywnych
- przycinanie żywopłotów itd

Wykonujemy fachowo, szybko, solidnie i tanio
Zgłoszenia tel 242-4914 w godzinach 9 00 do 6 00 p p

PRAWO I TY §

Podstawowe wolności Kanadyjczyka

Mecenas January

Wolność przekonań i wolność słowa

Sekcja 2/b/ Kandyjskiej Karty Praw zapewnia każdemu wolność myśli, wierzeń, przekonań i słowa, włączając w to wolność prasy i innych środków przekazu (Section 2/b/ freedom of thought, belief, opinion and expression, including freedom of the press and other media of communication)

Jest to w Kanadzie sformułowanie nowe i również stwarza problemy interpretacyjne Karta amerykańska (The American Bill of Rights) w Pierwszej Poprawce, a także sekcja 1/f/ Kanadyjskiej Karty Praw mówią o wolności prasy co ułatwia interpretację sekcji 2/b/ w tej mierze

Problem wyłania się w związku ze sformułowaniem "inne środki przekazu" (other media of communication) Mianowicie, sformułowanie to nie ma ściśle określonego znaczenia prawnego Można sądzić, że chodzi o radio i telewizję Ale czy sformułowanie dotyczy też "C B" - nadajników i odbiorników o małym zasięgu, które każdy może zainstalować w samochodzie lub w mieszkaniu, kosztem kilkudziesięciu dolarów?

Ścisłego, ustalonego znaczenia prawnego brak również sformułowaniu "wolność myśli, wierzeń, przekonań i słowa" Sekcja 1/d/ ustawy Canadian Bill of Rights, a także Pierwsza Poprawka do Amerykańskiej Karty Praw gwarantują wolność słowa Można sądzić, że autorzy obu tych tekstów uznali, iż nie jest konieczne wymienianie także wolności myśli, wierzeń lub przekonań, jako że są to sprawy w zasadzie prywatne i wobec tego prawo ich nie dotyczy

Teraz jednak sformułowania te, zawarte w Kanadyjskiej Karcie Praw, stały się częścią prawa i sądy będą musiały nadać im ściśle określone znaczenie Czy okaże się, że nawet najbardziej skrajne, ekscentryczne myśli, wierzenia i przekonania zostaną teraz poddane ochronie prawnej której przedtem nie miały? Jedno jest pewne - w obliczu sekcji 2/b/ trudniej teraz będzie egzekwować przepisy dotyczące pornografii i nieprzyzwoitego zachowania

Sekcja 2/b/ używa określenia "freedom of expression", co zgodnie z tradycją przetłuma-

czyliśmy tu na wstępie jako wolność słowa Znaczenie terminu "expression" jest jednak szersze, ściśle rzecz biorąc wolność słowa to "freedom of speech"

Natomiast "expression" może być rozumiane jako wypowiedanie się w najróżniejszych formach Wobec tego istnieje możliwość znacznie szerszej interpretacji tego prawa, niż to było dotychczas praktykowane w Kanadzie Różne ugrupowania wykazują wielką pomysłowość w wyrażaniu swych przekonań, na przykład wdrapując się na wysokie kominy atomowych elektrowni, blokując samochodami lotniska, organizując marsze

formom wyrażania poglądów, utrudniając ich sciganie

Sekcja 1/e/ kanadyjskiego Bill of Rights daje prawo do zgromadzenia się i prawo do zgromadzeń Prawa te są zawarte także w Kanadyjskiej Karcie Praw, w sekcji 2/d/ i 2/c/, która jednak mówi o "spokojnych zgromadzeniach" (peaceful assembly) Prawo do spokojnych zgromadzeń gwarantuje też Pierwsza Poprawka do Amerykańskiej Karty Praw Sądy amerykańskie i kanadyjskie zajmowały się już interpretacją tych praw, Karta Praw nie stwarza więc poważniejszych problemów w tej mierze

Za tydzień zajmujemy się czynnym i biernym prawem wyborczym

Kancelaria Adwokacka MALICKI I MALICKI
3020 Kirwin Ave Mississauga

uprzejmie zawiadamia
ze od 11 kwietnia 1983 pracuje w naszej firmie MICHAŁ CZUMA, adwokat i notariusz publiczny
i ze od 10 maja 1983 w kancelarii na 226 Roncesvalles Ave Toronto, we wtorki od godz 6 8 będzie urzędować w tym biurze Michał Czuma, a w czwartki od 6 9 jak dotychczas, Marek Malicki

ECHO TYGODNIA

STAJE SIĘ NAJPOPULARNIEJSZYM PISMEM POLSKIM W KANADZIE
Z TYGODNIA NA TYDZIEŃ ROŚNIE LICZBA PRZECIĘTNIE 2 MINUTY i 18 SEKUND ZAJMUJE ZAPRENUMEROWANIE ECHA TYGODNIA

Proszę się przekonać!
Imię i nazwisko

Adres

Kod pocztowy

Załączam 50 dol na prenumeratę roczną
25 dol na prenumeratę półroczną

Kupon i czek lub przekaz pocztowy prosimy wysłać na adres
393 SHAW St TORONTO, Ont M6J 2X4

WYDZIAŁ OSWIATY MIASTA TORONTO informuje o rozpoczęciu kursu konwersacji angielskiej

Zajęcia rozpoczynają się 10-go maja br w Runnymede szkole przy 257 Runnymede Rd Lekcje będą się odbywały w soboty od 9-tej do 3-jej Zgłoszenia należy kierować do Apolonu Anielewicz pod nr tel 537-3777

HENRY CARTAGE and MOVING
Właściciel HENRYK PODSIEDLIK
Wszelkie przewozy towaru i przeprowadzki
Usługi ubezpieczone
Tel 278-4480

poradnia zaufanie

POCZUCIE WINY

ani Julia N pisze
"Jestem tutaj z rodziną od
ku W Polsce miałam dobry
wod, tyle, że bez perspektyw
wsze chciałam być pożytecz-
dla ludzi, więc robiłam, co
ogłam. Ale i ja się załamalam
ostanowiliśmy z mężem i
iecni zostac na Zachodzie
raz jest nam bardzo ciężko,
e mamy czasu na myślenie
e, za każdym listem z Polski
y przy wiadomościach z
lski w dzienniku, otwiera się
: mnie, jakas niezabłniona
na odczuwam żal, myślę, a
ze należałoby tam zostac i
łczyć nawet w nędzy i bez na-
iei. Z drugiej strony widzę,
moje dzieci mają tu życie
zed sobą, nie grozi im głód i
żnienie, gdy dorosną. Ten żal
inak wciąż powraca"

szsza odpowiedź

Nie wszyscy Polacy wyjeżdżający na Zachód na stałe odwołują POCZUCIE WINY - wobec rodziny, znajomych, kolegów, wobec Polski. Niektórzy uważają, że Ojczyzna to ten kraj, który karmi. Jeśli nie karmi, nie ma się wobec niego żadnych zobowiązań. A Polska ten kraj nie tylko nie karmi, a nawet może wymaga cierpienia i poświęcenia. Wymaga bohaterstwa szarego obywatela, od ekspedientki, pielęgniarki, kierowcy autobusu. Życie w Polsce to walka o byt biologiczny dla jednych, walka o przetrwanie podwójnych wartości moralnych i etnicznych - dla drugich. Dla większości ludzi - to rozpaczliwe walkę między jedną a drugą. Między wymaganiami życia i przetrwania a tajemniczym imperatywem, który wioda "nie podpisuj deklaracji lojalności. Człowiek ma prawo do jednego życia i jednej godności".

Co nieustający konflikt, słyszą głosami dzieci "Mam nadzieję, że dzisiaj dostaniemy szkołę chleb z cebulą?", "Tata, czy w tym roku będziemy mogli pojechać nad jezioro Łabę, tak jak nam przyrzekałeś?" "Czy mamy szansę na łóżko w roku?" A także głosem z "buty Wojtka są kompletne, trzeba kupić nowe", "dzieci znowu się biły, ma odrabiać lekcje przy biurku i kto ma spać na rozkładanym łóżku, bo w pokoju nie ma miejsca na więcej mebli", "owakowie wpisali się do paralizatora w przyszłym roku dostaniemy mieszkanie, a ja już nie wymagam, tylko jedno dachem, w tych pokojach z kuchnią". Konflikty te każdy musi roz-

wiązać sobie sam. Zgodnie ze swoim sumieniem. Nikt, kto nie mieszka w Polsce nie ma prawa oceniać słuszności, czy "moralności" podejmowanych tam decyzji. Decyzji podejmowanych często w rozpacz i wobec braku jakiegokolwiek nadziei "na lepsze".

Dla większości Polaków w kraju "Zachód" jest symbolem zerwania owych psychologicznych i materialnych kajdanów, jakimi splecione jest życie przeciętnego Polaka. Symbolem wyzwolenia i wolności. Jeśli nie można jej mieć w kraju, można spróbować tam, w nieznanym. Ostatnio mamy do czynienia z największą falą emigracji od drugiej wojny światowej. Coraz więcej ludzi nie widzi swych szans i możliwości w kraju. A ilu ludzi w Polsce nie wyjeżdża tylko dlatego, że nie ma szans na otrzymanie paszportu? Ile milionów Polaków może wchłonąć ogarnięty recesją Zachód? Przecież nie może sobie poradzić jeszcze nawet z problemem "Wiedenczyków"?

Część ludzi z tych, którzy wyjechali, a przede wszystkim ci, którzy próbowali w Polsce "coś" zrobić dla innych, pracowników w "Solidarności" (naprawdę, a nie tylko w deklaracji o azyl polityczny), mieli możliwość wpływu na innych i czuli się w kraju POTRZEBNI, odczuwa po przyjeździe do kraju osiedlenia poczucie winy.

POCZUCIE WINY WOBEC KOGO?

Przede wszystkim poczucie winy wobec rodziny pozostawionej w kraju. Im bliższa to była rodzina i im większe poczucie zobowiązania za jej los - tym silniejsze poczucie winy. Najtrudniejszą sytuację mają ci, których rodzina nie rozumie i nie akceptuje ich decyzji pozostania na Zachodzie. Piszą smutne listy, telefonują.

Szczególnie bolesne jest zostawienie w Polsce rodziców, zwykle w starszym wieku. "Oni liczyli, że na starość im pomożę, a ja...". "Jak oni sobie teraz beze mnie poradzą?" "Jak było, tak było, ale byliśmy razem, mogliśmy na siebie liczyć w trudnych chwilach". "Kto im poda szklankę herbaty, gdy pójdą do szpitala?" "Czy ja im nie skrącam życia, przecież oni tak źle znoszą nasze rozstanie?" "Ja tu mam prawie wszystko, a oni przecież nie mają siły stać godzinami w kolejce po mleko i chleb".

Czasem sami rodzice owo poczucie winy nieswiadomie pobudzają "tak nam smutno bez ciebie, synku", "kiedy się zobaczymy?", "bardzo tęsknimy".

Niektórzy piszą nawet "wracaj, jesteśmy starzy i chorzy, potrzebujemy Ciebie!". Czy zdają sobie sprawę z tego, co dzieje się w sercu odbiorcy listu? Gdy zdaje sobie on sprawę z tego, że jego powrót jest absolutnie niemożliwy, choćby już tylko ze względów formalnych? Jak napisać o tym zdenerwowanym i stęsknionym rodzicom, gdy listy czyta cenzor i nie chce się ich narazac?

Pytania te dają obraz problemów psychologicznych "nowo-przybyłego".

Ale nie tylko nowo przybyłego. Podobne problemy przeżywają ludzie przebywający na Zachodzie od wielu lat, zdawałoby się, że dobrze przystosowani i zaadaptowani. Bo to nie jest sprawa "przystosowania". To sprawa zwykłej ludzkiej wrażliwości i poczucia odpowiedzialności.

Czasem pojawia się poczucie winy wobec kolegów z pracy. "Oni się tak strasznie męczą w takich okropnych warunkach, ale jakos posuwają sprawę do przodu. Ja bym im się bardzo przydał, przecież znam się na tym. Co oni sobie o mnie myślą?" Nawet, gdy nie dostaje się listu "z wymówkami" od szefa lub kolegów, dokuczają świadomość i oni mogą myśleć, że wyjechałem tylko dla pieniędzy, jak tyłu innych. Jak ich przekonać, że jest inaczej?

Poczucie winy wobec kolegów z pracy występuje tylko wtedy, gdy praca, wykonywana przed wyjazdem z Polski spozostawiana była jako pożyteczna, ułatwiająca innym życie i gdy zawierała elementy twórcze. I oczywiście wtedy, gdy miało się świadomość "bycia niezastąpionym". W innych wypadkach "rozgrzeszenie" przychodzi łatwo. Moją pracę może wykonać ktokolwiek inny. Czasami, wyjeżdżając, po prostu już się nie miało żadnej pracy (internowani, wyrzuceni w ramach represji).

Znacznie silniejsze jednak jest poczucie winy wobec kolegów z pracy bywa poczucie winy wobec kolegów z "Solidarności", jeśli się w niej aktywnie pracowało w czasach "legalnych" lub w podziemiu. "Solidarnosc" żyje i pracuje. Potrzebna jest każda para rąk i każda głowa. Są przesładowani, aresztowani i więzieni. Czy miałem prawo zostawic ICH w tak trudnej chwili? Miałem doświadczenie w tej pracy i kontakty. Czy potrafią jakos "załatać" wyrwę pozostałą po mnie?

Z poczuciem winy wobec "Solidarności" wiąże się często poczucie winy wobec Polski. Czy nie zachowałem się jak szur uciekający z tonącego okrętu? Czy nie powinienem był zostac? Doświadczac tego samego tragicznego losu, co i cały naród? Walczyc az do końca? Czy nie wybrałem osobistych korzyści, kosztem mojej ojczyzny, która mnie potrzebuje? Co by było, gdyby wszyscy wyjechali tak jak ja? Kto zostałby na straży polskości? Sąsiedzi ze Wschodu wchłonęliby przecież cały nasz naród. Czy wolno

mi było to zrobic?

Inni oddali życie za "Solidarnosc", za Polskę, a ja... a ja po prostu wyjeżdżam? Na zawsze?

Nie wszystkie z opisanych tutaj "poczucie winy" atakują przeciętnego emigranta. Ale wszystkie z nich POTENCJALNIE mogą mu grozić. Zdarza się, że już pierwsze sygnały wewnętrzne, znamionujące wystąpienie myśli związanych z poczuciem winy, są przez jednostkę wypierane. Spychane siłą do podświadomości. Poczucie winy nie pozostaje jednak bezczynne. Od czasu do czasu daje o sobie znać w postaci wzmoczonego napięcia i niepokoju. Żadnych myśli i emocji nie można bowiem bezkarnie wypierać.

O wiele lepiej zastanowic się nad prawdziwym uzasadnieniem swego wyjazdu. Zapytac się samego siebie, czy rzeczywiście JEDYNYM powołaniem każdego Polaka jest być męczennikiem - bohaterem we własnym kraju? Dlaczego więc Polacy wyjeżdżają? Czy ci, którzy wyjeżdżają są "gorsi", jak chce PRL-owska propaganda?

ARGUMENTY TYCH, CO WYJEŹDŻAJĄ

Najpopularniejszym chyba argumentem wyjeżdżających jest KAŻDY MA PRAWO DO WOLNOŚCI. Jeśli nie mogę jej znalezc we własnym kraju, jeśli moje prawo do wolności i godności jest brutalnie deptane, jeśli moje dzieci od przedszkola karmione są kłamstwem i propagandą, jeśli nie wolno mi powiedzieć tego, co myślę, bo znajduję się w więzieniu - nie widzę dla siebie miejsca w kraju, który jest jednym wielkim obozem koncentracyjnym. KAŻDY MA PRAWO DO NADZIEI - czy można żyć i pracować bez nadziei na to, że będzie lepiej? Moze za 30-40 lat, ale Ty już tego nie dożyjesz. A zresztą to wcale nie jest takie pewne, czy kiedykolwiek cos może się w Polsce, przy jej położeniu, zmienić. Czy warto czekac na zmiany u Wielkiego Brata, które mogą nigdy nie nadejsc? Czy warto czekac na następne powstanie i następną klęskę. Czy walka między ulotką a czołgiem nie jest z góry skazana na niepowodzenie? Ci walczący z Niemcami podczas okupacji przynajmniej wiedzie-

li, że to MUSI się skonczyc. A ja?

KAŻDY MA SWOJĄ INDYWIDUALNĄ ODPORNOŚĆ. Zawsze byli tacy, którzy walczyli i ginęli i ci, którzy ich popierali. Każdy jednak ma swoją indywidualną odporność na stress, na sytuację trudną. Każdy ma inną odporność nerwową i wrażliwość. A jeśli ja już po prostu nie mogę znieść psychicznie tego życia w ciągłym lęku i napięciu, gdy rośnie moja obawa przed każdą następną nocą, może teraz mnie wezmą? Co stanie się z moją rodziną? Cóż pożytecznego dla ojczyzny zrobię z więzienia? "Dam wyraz" - czy to nie za mało w świetle kosztów, które poniosą moi bliscy?

NIE KAŻDY MA TEMPERAMENT AKTYWISTY. Ja po prostu chciałem uczciwie przeżyć i przepracować swoje życie. Dla siebie, dla rodziny, dla społeczeństwa. W czasie okupacji około 20% społeczeństwa pracowało w podziemiu. Co robiło pozostałych 80%? Po prostu chciało żyć z mniejszą lub większą godnością. Czy ktokolwiek mógł zabronic im tego? Tym bardziej teraz, gdy zapowiada się długoletnia i wyczerpująca walka, która nie wiadomo kiedy się skonczy. A kryteria moralne nie są dla wszystkich tak jasne jak podczas okupacji. Gdy brat musi strzec się brata.

Inne argumenty na rzecz wyjazdu jak "zapewnię perspektywy do życia mojej rodzinie, dzieci są niczemu niewinne i w Polsce nie miałem żadnych szans zawodowych, tu przynajmniej mam szansę zrobienia czegoś pożytecznego bez udawania, że pracuję" są już znacznie łatwiejsze do wylczenia, bo znane.

I jeszcze jeden argument, chyba najważniejszy dla ludzi szczególnie wrażliwych, o wzmocnionym poczuciu winy. STĄD MOGĘ POMAGAĆ POLSCE I POLAKOM RÓWNIEŻ, a może nawet bardziej niż z kraju. Paczką, udziałem w demonstracji, listem protestacyjnym, organizacją pomocy dla uchodźców. Pamięcią i indywidualną pomocą dla tych, którzy zostali TAM. A oni nie powinni uwierzyć, że opuścili ich cały świat. Przynajmniej tyle.

Dr ZOFIA BONCZA

ZDROWIE

SEN I BIOPOLE

Najpełniejszy wypoczynek człowieka - sen jest jednym z warunków zachowania zdrowia, kondycji fizycznej i umysłowej oraz młodości. Tylko w czasie snu komórki mózgowie oczyszczają się z toksycznych produktów zmęczenia, stąd życiowa konieczność zadbania o nocny wypoczynek.

Bezsennosc może być następstwem umieszczenia łóżka na tzw węzłach, bądź na pasach radiacji (siatki geobiologicznej) oraz nieprawidłowego trybu życia (np nadużywanie kawy, herbaty, alkoholu). Może być też spowodowana stanami chorobowymi, które nasilają się u leżącego na węzłach lub w pasach wspomnianej radiacji wody.

Oczywiście, potrzeba snu jest zależna od wieku. Dzieci potrzebują więcej snu, dorosłym wystarczy 7-8 godzin. U ludzi bardzo starych potrzeba snu wzrasta. Zdrowy sen zapewniają - na półkuli północnej naszego globu (inaczej będzie na półkuli południowej), a więc i u nas w Kanadzie

- spanie w biopole w kierunku północ-południe (rys poz VI)
- po kolacji spacer, letnia kąpiel dobrze przewietrzony i chłodny pokój, pościel lekka i nie za ciepła
- wystrzeganie się wieczorem wszelkich używek i papierosów, unikanie denerwujących rozmów, książek i filmów

Biopole, o którym mowa,

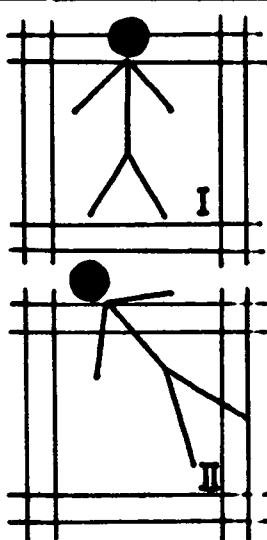
inaczej "pole życia" ma powierzchnię mniejszą niż 5 m kwadratowych - wymiary na kierunku południe-południe (pomniejszone o 2 razy $10 \cdot 5 = 21$ cm) i na kierunku wschód-zachód 2,5 m (też pomniejszone o 2 razy $10 \cdot 5 \text{ cm} = 21$ cm). A więc powierzchnia użyteczna biopola wynosi około 4,1 m kw.

Oczywiście ludzie wysocy tj. liczący ponad 1,80 m wzrostu, po prostu nie mieszczą się w biopole na kierunku północ-południe. Z uwagi na swój wzrost powinni się oni ułożyć w łóżku jak gdyby trochę po przekątnej, wtedy zmieszczą się w biopole zachowując optymalny kierunek północ-południe.

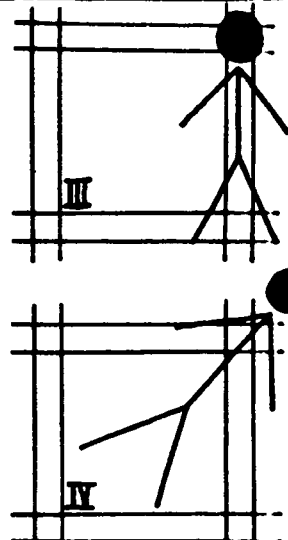
Radiesteci uważają za rzecz dowiedzioną, iż bezsennosc wywołuje usytuowanie śpiących w pasach (ścianach) radiacji, a szczególnie na węzłach. Wykryto m.in. powtarzalność występowania objawów patologicznych u osób napromieniowanych, potwierdzając ściśle zależność między usytuowaniem łóżka człowieka w tzw "siatce geopatycznej", czasem napromieniowania a jego skutkami.

Bezsennosc - to sygnał, że jakieś przyczyny natury fizycznej lub jakiejś formy zachowania nie dopuszczają do właściwego działania mechanizmów cyklicznych organizmu. Niekiedy można ją zlikwidować zmieniając po prostu miejsce ustawienia łóżka w biopole.

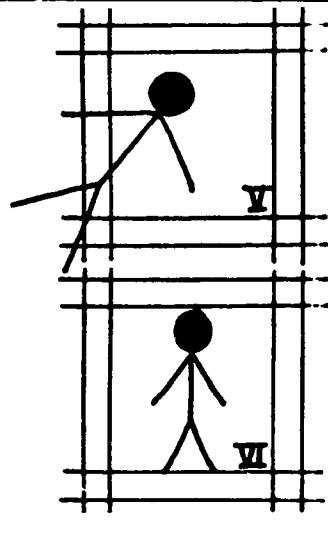
opr G S

pozycja I - prawidłowa

pozycja II - nieprawidłowa

pozycja III - nieprawidłowa

Nasz serwis gwarantuje zadowolenie nadawcom i odbiorcom
Jedyna firma posiadająca kanadyjski serwis w Polsce

TransCanPol

PACZKI DO POLSKI

Terminy dostaw morskich do 8 tygodni
lotniczych do 3 tygodni
(w szczególnych przypadkach dostawa do 5 dni)

- ★ paczki są dostarczane do domu odbiorcy bez względu na miejsce zamieszkania
- ★ Odbiorca nie ponosi żadnych opłat za doręczenie
- ★ Wysyłający otrzymuje potwierdzenie odbioru podpisane przez odbiorcę w Polsce
- ★ Wszystkie przesyłki ubezpieczone

Wysyłamy

- Paczki własne klientom bez ograniczeń wagi i wymiarów
- Paczki standardowe i do wyboru z naszych magazynów w Toronto, Chicago, Warszawie
- Przekazy pieniężne
- Sprzęt gospodarstwa domowego.

SZYBKO — TANIO — SOLIDNIE

UWAGA: POSIADAMY NA SKŁADZIE DUŻY WYBÓR TOWARÓW
PO ATRAKCYJNYCH CENACH
ODBIERAMY BEZPŁATNIE PACZKI Z DOMU - METRO TORONTO

Centrala 393 Roncesvalles Ave TORONTO ONT M6R 2N1 tel 535-9944

SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ BIURA TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO

"ARA"
Mississauga
3635 Cawthra Rd
tel 276-3902

KENT KITCHEN
1231 Dufferin Ave
Wallaceburg Ont
tel (519) 627 1017

WELLAND TRAVEL SERVICE
79 East Main Str
WELLAND, ONT
tel (416) 732-4466

JAN REINERT
301 Beatrice
WELLAND ONT
tel 723-4568
odbiór paczek z domu

ZBIGNIEW RACZYNSKI
45 Grenoble Rd Apt 2406
Don Mills TORONTO
tel 456-6757

BARTON CENTER
774 Barton E
HAMILTON ONT
tel 549-8652

WELLINGTON DELI
623 Upper Wellington
HAMILTON ONT
tel 385-9730

HELEN'S DELICATESSEN
50 James Str
St CATHERINES ONT
tel 685-0452

OSHAWA MEAT PRODUCTS
1818 Dundas St E
WHITBY ONT
tel 725-5821

EUROPEAN FOODS & RESTAURANT
399 St Clair
CHATHAM ONT
tel 351-4435

CZESŁAW JEDLIŃSKI
1332 - Hall St
WINDSOR ONT
tel 254-4035

CUNNINGHAM'S
INTERNATIONAL
DELICATESSEN
596 Plains Road East
Burlington Ont
tel (416) 637-6488

QUEBEC

VOYAGES BATORY TRAVEL
1598 boul Saint-Laurent
Montreal
tel 845-2108

MARCHE W & S MEAT MARKET REG'D
2657 Rouen St
Montreal
tel 526-0991

ALBERTA

POLONEZ TRAVEL AGENCY Ltd
10154-103 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-0521

INTERLOT TRAVEL Ltd
10856-97 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-1648

B&C GROCERIES Ltd
10570 96 Street
EDMONTON Alta
tel (403) 424-1732

Betty's EUROPEAN DELICATESSEN
MARKET MALL
SHAGANAPPI Tr N W
CALGARY Alta
tel 286-1077

SPECJALNY PUNKT ODBIORU
PACZEK PRZED POLSKIM KOŚCIOŁEM
KAŻDA NIEDZIELA GODZ 11-12
CALGARY Alta
tel 282-8180

JAVE & CENTRAL St
w godz 10-6
CALGARY Alta
od 31 marca

BRITISH COLUMBIA

'ALAMCO' Ltd
3994 Fraser St N
VANCOUVER B C
tel (604) 434-6444

MANITOBA

PARCEL SERVICE "TEMPO"
358 Selkirk Ave
23-1700 Burrows Ave
WINNIPEG MAN
tel (204) 632-5878

MIRACLE BAKERY
1386 Main St
WINNIPEG MAN
tel (204) 586-6140

"HONEY BEE" BAKERY
284 Selkirk Ave
WINNIPEG MAN
tel (204) 582-4202

SPECJALNA OBSŁUGA ODBIÓR
PACZEK Z DOMU KLIENTA
WINNIPEG MAN
tel 783-4689, 786-2702

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.
2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

Konta depozytowe	7 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe (minimalny depozyt \$5000 oprocentowane na każdy dzień depozytu)	6 1/4 %	rocznie
3-miesięczne certyfikaty	8 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	7 1/2 %	rocznie
1-roczne certyfikaty	8 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	8 %	rocznie
RRSP i RHOSP	9 %	rocznie
Pozyczki personalne	14 1/2 %	rocznie
Hipoteki	13 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNIE od 12 do 2.30 po poł i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł oraz SOBOTY
od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

Copernicus Meat Prod.

79 Roncesvalles Av.
Tel. 536-4054

Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie
Szynki, boczki, balerony, kiełbasy na sposób polski
oraz wiele innych wędlin i delikatesów -
ogórki kiszane, kapustę z beczki, śledzie, pierogi

T S PAKULSKI

NIE TYLKO DLA KOBIEC

DEKOLTY

Waznym elementem letnich sukienek jest dekolty. Moda wiosenno-letnia 83 miesie wiele różnorodnych propozycji. Ciagle modne są tradycyjne dekolty "w serek", ale tym razem nieco głębsze, nieco szersze. Bluzka czy sukienka moze miec tego rodzaju dekolty rownoczesnie z przodu i na plecach. Jest on wtedy tej samej wielkosc i z obu stron. Bardzo czesto "serek" jest rozwiązaniem odsłaniającym plecy, przy czym przód modelu jest wtedy całkowicie zabudowany. Bardzo lubiane przez projektantów są dekolty głęboko odsłaniające ramiona. Są to takie same wycięcia jak te, które spotkamy w zurnalach z lat 50-tych. Faworyzowane jednak są odsłonięte plecy. Projektant, ma duze pole do wycinania obmyslając dekolty własnie z tyłu.

KURCZAK w sosie musztardowym

Składniki 1 duzy kurczak, 2 łyżki oliwy, 1 łyżka masła lub margaryny, 1 łyżka (płaska) mąki, 1 czubata łyżeczka musztardy, 1 szkl esencjonalnego rosolu, 1/2 szkl smietany, 1 łyżeczka octu, szczypta cukru, sol, 2 zoltka

rozprowadzic ją rosolem, dodac musztardę, ocet, smietanę, doprawic cukrem i solą. Całość raz zagotowac, po czym dodac rozmieszane z małą ilością sosu zółtka. Sos trzymac na malenkim ogniu lub w garnuszku z gorącą wodą i ciagle mieszac, az zgęstnieje.

Sposób wykonania sprawionego kurczaka dokladnie umyc, pokroic na niewielkie kawalki, posolic, posmarowac oliwą i wlozyc do piekarnika na blasze lub ruszcie, upiec (Można tez kupic upieczonego kurczaka, wowczas rosół mozna przygotowac z rosolowej kostki). W tym czasie z podrobów ugotowac esencjonalny rosół. Z mąki i masła zrobic jasną zasmazkę,

Upieczone porcje miesa zalac sosem, podawac najlepiej z kuleczkami warzywnymi (Ugotowane wszelkie jarzyny: marchew, seler, kalarepa, kalfior, kapusta, zemlec na maszynie, dodac troche tartej bułki, surowe jajko i ugotowac w osolonej wodzie).

Czas przygotowania - ok 70 min. Przepis na 4-5 porcji

Górną część mięśnia czworobocznego. Mięsień ten przebiega od karku ku barkowi. Jego masaż polega na ugniataniu. Palcami prawej ręki ugniatasz mięsień położony z lewej strony. Masaż wykonujesz w kierunku od góry w dół i w bok,

Automasaż c.d.

ku barkowi. Następnie lewą ręką ugniatasz mięsień znajdujący się z prawej strony. Klatka piersiowa. Masaż klatki piersiowej wykonujesz różnymi sposobami. Zaczynasz od głaskania, od mostku ku pachom. Prawą stroną, - lewą dłonią i odwrotnie. Piersi masujesz oburącz, wykonując koliste ruchy w kierunku od zewnątrz w dół ku środkowi do góry i na zewnątrz ku bokom. Następnie przystępujesz do ugniatania mięśnia piersiowego większego. Palcami prawej dłoni obejmujesz lewy mięsień od tyłu, kciukiem od przodu

Patrz rys. Część mięśnia położoną bliżej górnej części mostka, poniżej obojczyka, rozcierasz opuszkami palców, ruchami kołistymi, w kierunku od mostka na zewnątrz. To samo robisz lewą ręką z prawym mięśniem.

POLSKA APTEKA ROTHBARTA

Właścicielka IRENA BUKLIS POLECA

DUŻY ASORTYMENT LEKÓW, POSIADA OBFITY WYBÓR ZIOŁ LECZNICZYCH, PROWADZI WYSYŁKĘ DO POLSKI, (WOLNA OD CŁA) REALIZUJE WSZELKIE RECEPTY BLUE CROSS GREEN SHIELD, ITP. PONADTO POLECAMY KOSMETYKI, WYBIELACZ DO TWARZY, KREMY I MASCIE I KARTKI NA KAŻDĄ OKAZJĘ. WSZYSTKICH KLIENTÓW ZAPRASZAMY DO NOWO OTWARTEGO LOKALU PRZY 115 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel 537-0335

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5

ZDJĘCIA I PORTRETY NA RÓŻNE OKAZJE

Astra Meat Market

Właściciel E. Rombacz

Na składzie świeże mięsa - własnego wyrobu. Wędliny oraz importowane towary spożywcze

2238 Bloor St West - Toronto
Tel 763-1093

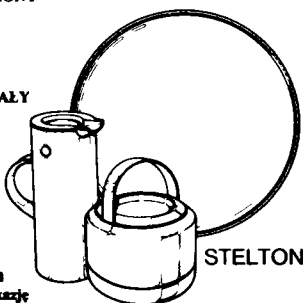
jolanta interiors - POLSKA FIRMA

SPECJALIZUJĄCA SIĘ W ARCHITEKTURZE WNĘTRZ UDZIELI CI PORADY JAK URZĄDZIĆ GUSTOWNIE I WYGODNIE TWOJE MIESZKANIE LUB DOM

- polecamy
- PIONOWE I POZIOME ZASŁONY
 - OZDOBNE LAMPY
 - DYWANY I CHODNIKI
 - ZESTAWY PORCELANOWE
 - SZTUCCE
 - WYROBY SZKLANE I KRYSZTAŁY
 - NOWOCZESNĄ BIZUTERIĘ

POSIADAMY BOGATY WYBÓR TOWARÓW IMPORTOWANYCH

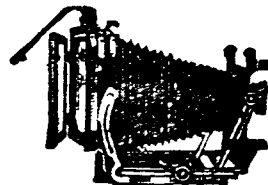
Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję

2368 Bloor Street W Toronto Ont M6S 1P5 Tel 762 9638

INTERNATIONAL CAMERA REPAIRS

3351 Bloor St West-kolo Islington TORONTO ONT M8X 1E9 Tel 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA APARATÓW FOTOGRAFICZNYCH RÓŻNEGO TYPU Właściciel Stan NYCZ

SWÓJ DO SWEGO PO RZETELNĄ OBSŁUGĘ

YANKA REALTY INC.

151 Roncesvalles Ave Tel 537-4156

KUPNO, SPRZEDAŻ DOMÓW I INTERESÓW

KSIĘGOWY

(BOOKKEEPER)

POLECA SVOJE USŁUGI

Prowadzenie ksiąg rachunkowych (Bookkeeping) dla

- SKLEPÓW
- HURTOWNI
- RESTAURACJI
- DROBNYCH USŁUG

Pracujemy szybko i dokładnie MAREK BULICKI Tel 248-6332

MY THREE SONS RESTAURANT

153 Roncesvalles Ave Tel 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE PIEROGI ZUPY DOMOWE W KAZDĄ SOBÓTĘ - FLACZKI ZAPRASZAMY

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEŻEĆ?

ODCINEK

21

REDAGUJE

JERZY BEŁDOWSKI

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW ♠ PIK ♣ KIER ♢ KARO + TREFL BA = BEZ ATU
 K¹ = KONTRA RK¹ = REKONTRA --- A=AS K=KRÓL Q=DAMA J=WALET X=BLOTKA
 P = PÓŁNOC Z = ZACHÓD W = WSCHÓD D = DEKLARANT (ROZGRYWAJĄCY)

PROBLEM NR 16

♠ K9xx
 ♣ Axx
 ♢ xx
 ♣ xxxx

♠ AQ10xx
 ♣ KQ10xx
 ♢ x
 ♣ xx

KONTRAKT 4 pik

WYJŚCIE Król trefl

Przeciwnicy wzięli 2 lewy na trefl i jedną na karo. D przebił 3-go trefla w rękę i zagrał małe pik do Króla. Gracz W nie dodał a więc Z miał czwartego Waleta i położy kontrakt.

Mało tego, po oddaniu lewy na Waleta atuk Deklarant zagrał z ręki małe kier do Asa i odegrał kier ze stołu do Króla w rękę. Tym razem Z nie dodał a więc W miał czwartego Waleta kier. Druga legenda, bo brak dojsć do stołu.

Miły czytelniku, pokaz temu lekkomyślnemu deklarantowi jak miał grać, żeby nie leżeć.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU NR 15

W normalnych warunkach ściągamy atuty wysokimi atutami z ręki a małe atuty na stole zużywamy dla uzyskania dodatkowych lewów na przebitkę. Dla ilustracji

posiadając w rękę takie atuty AKQJxxx wygramy nimi 7 lew. Jeśli możemy przebić coś na stole np 2 razy to w kolorze atutowym wygramy 9 lew.

Stąd wniosek, że przebijanie w rękę nie wnosi dodatkowych lewów, gdyż już policzylismy, że weźniemy 7 lew w rękę.

Aby lepiej zrozumieć funkcjonowanie "odwróconego stolika" wyizolujmy problem. Posiadamy na stole 3 honory, które po zniknięciu Króla i Asa będą najwyższymi kartami w tym kolorze i będziemy mogli pociągnąć atuty 3 razy. Jeśli atuty są rozłożone 3-2 ściągamy wszystkie atuty. To znaczy, że możemy zużyć Asa i Króla atutowego na przebijanie. Trzy razy pociągniemy atut i trzy razy przebijemy (najpierw małym a potem Asem i Królem).

a więc łącznie 6 lew. Dodajmy do tego 3 lewy na trefl i jedną na Asa kier i mamy "swoje".

A więc "jadziem Panie Zielonka" po wzięciu lewy na Damę karo W odwraca trefl. Bierzymy Asem, zagrywamy kier do Asa na stole i spowrotem kier, który bijemy małym atutem. Ściągamy pierwszy raz atut grając małym do stołu. Odwracamy kier, który bijemy Asem atutowym. Ściągamy drugi raz atut grając małym do stołu. A piątą odwracamy kier, który bijemy Asem w rękę. Tym sposobem pozbyliśmy się atutów w rękę. Przechodzimy na stół Damę trefl, ściągamy ostatnie atuty w wroga. Damę pik, na którą spada nasz przegrwany trefl i bierzemy 10-ą lewę Królem trefl.

A CO Z LICYTACJĄ?

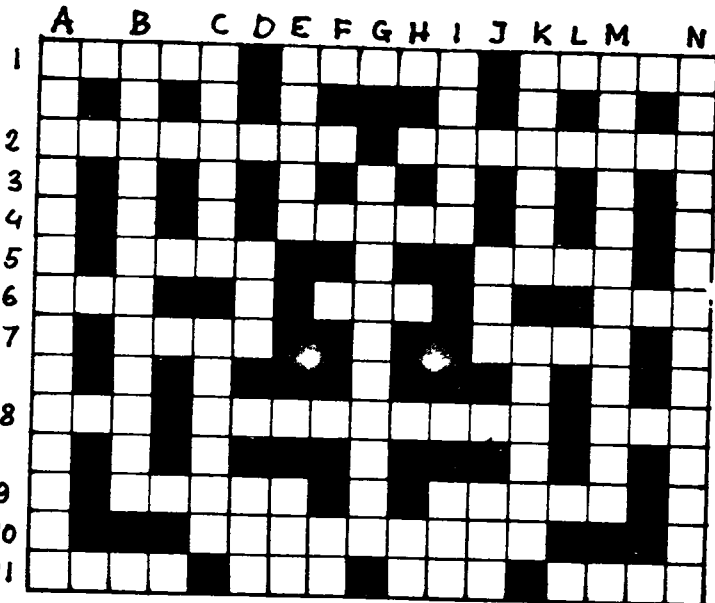
Będzie za tydzień

Z TECZKI "ETYKIETA BRYDŻOWA"

nie wolno licytować wyrazem twarzy

KRZYŻÓWKA NR 30

14-G mahometanizm
 14-L wino portugalskie

Ponowo

- 1-A maszt sygnałowy przy torach kolejowych
- 1-F NH₃, gaz o przenikliwym zapachu, ważny produkt przemysłu azotowego
- 1-H rozpoczyna się prima aprilisem
- 1-J morska albo uliczna
- 1-K kołyska
- 1-P słynny wampir
- 2-E rodzaj grubego wafła
- 2-L cos dla hydraulika
- 3-C rosyjska potrawa jadana ze smietaną
- 3-N stado komi
- 5-B humory
- 5-O wg mitu odgadł zagadkę Sfinksa, ożenił się z własną matką
- 7-D miasto w Hiszpanii
- 7-M kraj pomiędzy Kongiem i Kenią
- 8-F podanie bajeczne
- 8-I ostrze strzały
- 8-K niezidentyfikowany obiekt latający
- 9-A usiłuje wyprodukować złoto
- 9-P legendarna kraina obfitująca w złoto
- 11-C jeden z apostołów
- 11-F w stogu siana
- 11-H obrazkowa zagadka
- 11-J Boczna sciana statku
- 11-K piłkarski klub Amsterdamu
- 11-N przyrząd radiolokacyjny

zomo
 weekendowy dzień
 I stępka statku
 tlenek glinu, minerał najwzrządszy po diamencie
 pustynia w Azji
 puder do ciała
 starożytna i literacka nazwa Anglii
 Okres czasu poprzedzony ważnym wydarzeniem
 wiersz o treści miłosnej
 materiał na kapelusze
 według przysłowia pozbawiona głosu
 poszkodowany w wypadku
 b zbrodni
 uniemożliwia ofierze krzyk
 masowy paniczny szturm
 kasy np w celu pozbycia
 walorów, których kurs
 ada

6-F karbowana bibułka
 6-N eksponowane przez modę muni
 7-B dawniej opłata za przejazd przez rogiatki, groble, mosty itp
 7-L pismo używane w Skandynawii w średniowieczu
 9-C glony, wodorosty
 9-K strój dyrygenta
 10-F miasto w Kanadzie
 11-A " homini lupus est"
 11-M rzeka we Florencji
 12-E wykonanie wyroku
 13-A planeta Układu Słonecznego
 13-M zabieg chirurgiczny niekiedy stosowany w leczeniu gruźlicy
 14-A oprzęd, osłonka otaczająca jaja wielu owadów

Listy

List otwarty do Pani z Ottawy

Szanowna pani

Przypominasz sobie zapewne jak to jesienią ubiegłego roku postanowiliśmy ty ja i jeszcze dwóch naszych kolegów zmienić co nieco na lepsze w naszym miłym mieście np nazwę ulicy Pomysł zmiany był dobry i spodobał się wszystkim (prawie) Zawracaliśmy głowę wielu osobom prosząc je o poparcie. Poparcie to uzyskaliśmy zarówno czynne jak i bierno. Nasi sojusznicy w dużym stopniu utożsamiali się z naszą grupą bo łączył nas wspólny cel i każdy miał satysfakcję że jak rzadko kiedy razem współpracowaliśmy. Wykonaliśmy kawał roboty. Aby uzyskać przychylność biegaliśmy całymi dniami po klatkach schodowych i ulicach miasta często narazając się na impertyncje spojrzeń pełne politowania czy wzruszenia ramion. Wypisaliśmy tonę papieru na listy komunikaty prosby. Wydaje się że nie ma potrzeby o tym pisać bo sama znasz to wszystko.

Wzruszałem ramionami przez cały okres działalności gdy dowiadywałem się że to TY jesteś naszym rzecznikiem prasowym że to TY jesteś koordynatorem naszej akcji że to TY reprezentujesz naszą grupę na spotkaniu nawet wtedy gdy oprócz ciebie były dwie inne osoby spośród nas i nie uzgodniłaś tego z nami (Buffalo) Wzruszałem ramionami bo było to dla mnie zupełnie nieustojne. Moim celem było dokonanie zmiany a nie pokazywanie całemu światu że to JA WŁAŚNIE zmieniam. Mogłaś to zauważyć bo moje nazwisko na dobrą sprawę nigdy nie wypłynęło na światło dzienne. Dopiero teraz gdy piszę ten list do ciebie i być może dlatego ja ten list piszę.

Teraz gdy praktycznie cała robota została wykonana gdy nadchodzi czas przecinania wstęgi utworzyłaś drugi komitet. Jego celem jest niejako kontynuowanie działalności którą razem rozpoczęliśmy i której jeszcze nie chcieliśmy uznać za zakończoną.

TY jednak uznalas że obracanie się w naszym środowisku przynosi plamę na twym honorze i postanowiłaś odejść od nas uznając naszą działalność za zakończoną i powołać nowe ciało. O tym fakcie raczyłaś nas łaskawie powiadomić wręczając mi protokół z posiedzenia załączającego mi protokół z twojej strony i dziękując ci za to serdecznie. Wśród członków założycieli komitetu nie ma poza tobą nikogo z naszej grupy rzekomo naszą grupę reprezentujesz. TY A to nie prawda. Nie ma wśród członków tegoż komitetu również osób które czynnie wspomagały naszą akcję służąc bezinteresownie swym autorytetem i doświadczeniem. Być może niektórzy z nich zostaną poinformowani o twojej nowej działalności choć zastanów się dobrze nad tym ludzmi. Są bowiem Polakami a jak sama wspominałaś bez Polaków lepiej to wszystko będzie wyglądać.

Jeśli chodzi o mnie to nie mam żalu do ciebie. Wprost przeciwnie. Będąc w komitecie musiałbym zasiąść na trybunie honorowej. A to nie tylko psułoby twój obraz. Ja również nie mógłbym obserwować Ciebie jak kwitniesz w centralnym miejscu. Bo o to ci przede wszystkim idzie.

Z wyrazami należącego szacunku
 Marek W Stobnicki Ottawa

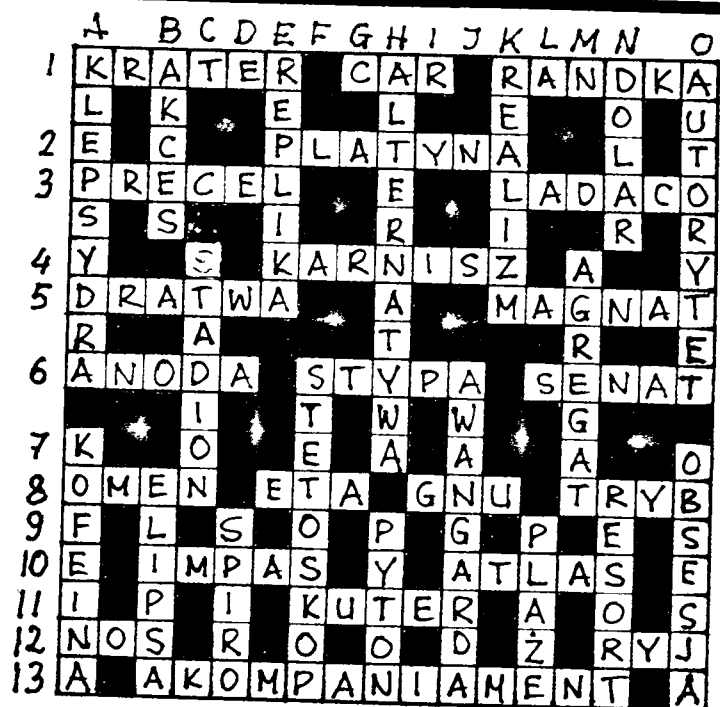
Z ostatniej chwili

Jak to się dzieje że wpieryw określasz się jako BYŁY koordynator grupy a w Echu Tygodnia z 704 a więc znacznie później umieszczasz komunikat w imieniu grupy?

Komunikat nie przez ciebie napisany. Ale za to przez ciebie podpisany.

MS

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKA NR 29

Jeszcze jedna polska placówka

"CHOPIN Restaurant"

1720 Queen St West przy RONCESVALLES

Czysto polska kuchnia

Obiady i kolacje z 3-ch dan - Polska obsługa

Gra: "BATORY SOUND BAND"

Kierownictwo z wieloletnią praktyką kulinarną
 Zawiadomienie o otwarciu ukaze się w "Echu Tygodnia"

Praca

Potrzebne kelnerki do restauracji z podstawową znajomością języka angielskiego
 Zgłoszenia osobiste 1720 Queen St West
 "Chopin Restaurant"

STRONA

BOLKA i LOLKA

Redaguje
LESZEK
MECH**"POLONIA REVIEW"**

Polski Program Telewizyjny
We środy o 8 wieczorem, w piątki o 7 30 wiecz.
i w soboty o 2 30 p m na kanale 10 (Maclean-Hunter w
dzelnicy Parkdale)

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii
kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim
programem niepodległościowym

"Pani Jadwiga"

Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę
Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty
przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od pomiedziaku do piątku włącznie
ze stacji CHIN FM 100 7
tel 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

JUŻ DWA RAZY W TYGODNIU**PROGRAM RADIOWY POLONEZ**

W SOBOTY 3:30 - 4:30 p.m. 1250 AM CHWO
W NIEDZIELE 10:30 - 11:30 a.m. 1190 AM CJMR

ADRES REDAKCJI POLONEZA
2120 BLOOR St W
TORONTO, ONT M6S 1M8
TEL (416) 762-7401
MAREK J GOŁDYN
PRODUCENT

**THUNDER BAY
PACZKI DO POLSKI**

MORSKIE \$ 1 80
LOTNICZE \$ 4 15

The Right Fit 126 N May Street
Tel 622 - 2571

TYLKO PRZEZ NAS

wyczyszczone dywany i obicia mebli
mogą w pełni państwa zadowolić

Robimy szybko i solidnie najnowszą metodą "Steam-brush"
Ceny konkurencyjne
Oszacowanie bezpłatne Minimalny koszt zamówienia \$ 30

TEL 532 - 1880
537 - 5089

Eurolux

ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI
WYMIANA USZKODZONEJ
ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA
PRZEMYSŁOWE I DOMOWE
SPECJALNOŚĆ
OŚWIETLENIE OGRODÓW
(LANDSCAPING LIGHT)
Tel 497-8441

**POLACY
NA SZEROKIM ŚWIECIE**

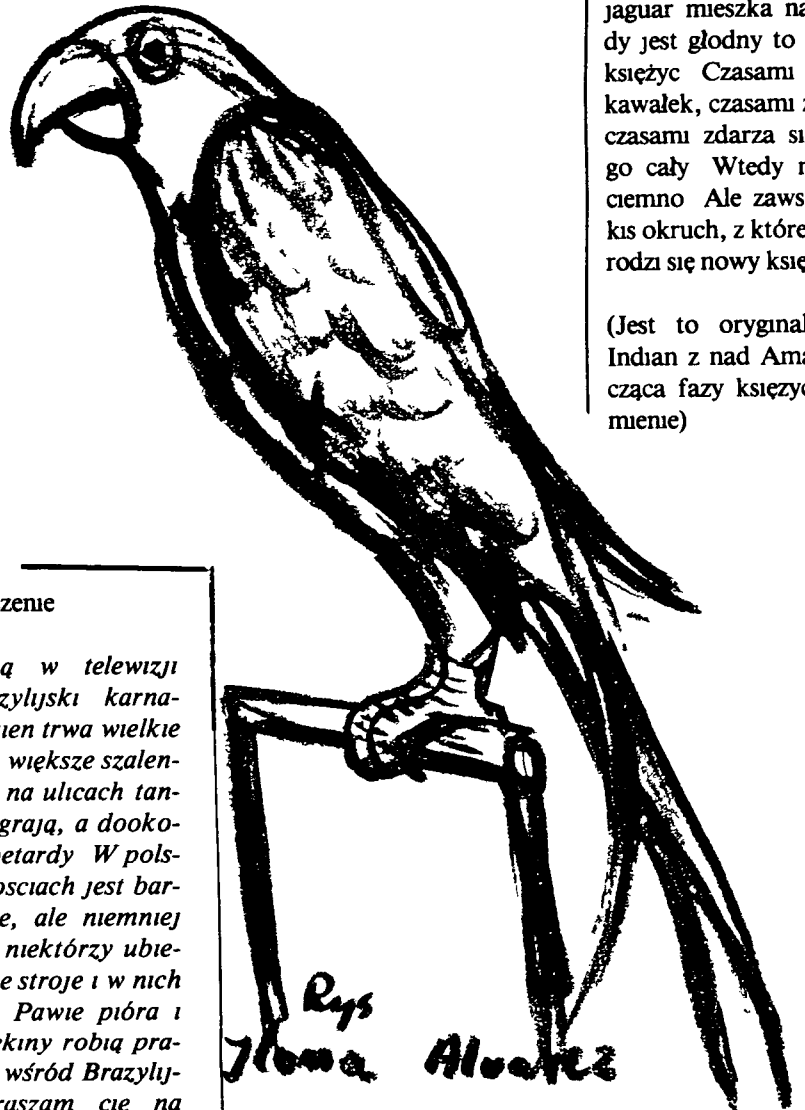
LIST Z BRAZYLII

dokonczene

Z pewnością w telewizji
ogłądałeś brazylijski karna-
wał Przez tydzień trwa wielkie
święto i jeszcze większe szalen-
stwo Wszyscy na ulicach tan-
czą, śpiewają, grają, a dooko-
ła wybuchają petardy W pols-
kich miejscowościach jest bar-
dziej spokojnie, ale niemniej
wesolo Tylko niektórzy ubie-
rają krakowskie stroje i w nich
tanczą sambę Pawie pióra i
mieniające się cekiny robią pra-
wdziwą furorę wśród Brazylij-
czyków Zapraszam cię na
najbliższy karnawał i wtedy
sam zobaczysz wszystko na
miejscu Mama już zapowie-
działa, że przygotowuje dla Cie-
bie specjalny befsztyk dla bra-
zyljsku "Specjalny" to zna-
czy rozmiarów samochodowe-
go koła Juz zycze Ci smacznego
Natomiast tato przyrzekł
pokazać nam amazonską dzu-
nglę Mama protestuje przeciw
tej podróży, bo uważa, że
może zjesć nas jaguar [rodzaj
tutejszego lamparta], udusić
anakonda [wąż dochodzący do
dziesięciu metrów długości]
albo zostaniemy oskubani do
kości przez piranie [drapieżne
rybki będące postrachem
Amazonki] Musiałem obie-
cać, że nie będziemy wsadzać
nosa w podejrzone krzaki,
nurkować w Amazonce i cho-
dzić gęsiego czyli za tatą To
dopiero udobruchało mamę
Dziwię się tylko, że nie wspo-
mniała o dzikich plemionach
Indian, których jeszcze dzisiaj
trzeba się obawiać w amazo-
ńskiej dżungli W każdym razie
jedno jest pewne, jak przyje-
dziesz to czeka nas wspaniała
wyprawa A więc do zobacze-
nia

Maciek

P S Koniecznie przeczytaj
"Pan Balcer w Brazylii" Maru
Konopnickiej W książce tej
wiernie jest opisane życie pier-
wszych polskich osadników w
nadamazonskiej dżungli

PAPUGA

Od razu ostrzegam czytelników
wersz będzie długi
dotyczy papugi
a historia cała
dzieje się na równiku

Tam wódz indyjskiego plemienia
schwytał papugę i rzecz niebywała
od pierwszego spojrzenia
zakochał się w ptaku po uszy
nikomu nie pozwolił go ruszyć
Tu trzeba dodać dla wyjaśnienia
w indyjskiej wiosce papugę się ceną
wyłącznie w postaci pieczeni

Żona do męża przemawiała czule
Mój drogi nie bądź uparciuchem takim
zrobię z papugi przysmak nad przysmak
dodam manioku i pieprz i cebulę
zobaczysz będzie jak pekari krucha
szepiała żona mężowi do ucha

Inny by szybko uległ
takim kuszącym namowom
ale wódz niezmiennie
codziennie
odpowiadał z miną surową
Wiem że moje słowa cię dzwija
ale chcę mieć papugę żywą!

Tak przez tydzień każdego ranka
żona do męża grucha
proponując włożenie papugi do garnka
A papuga nic tylko słucha
Az drugi tydzień nadszedł
Wódz był pewien że to jak zawsze
żona swoje zaczyna od nowa
nagle pojął że znajome słowa
szepce papuga i co lepsze
sama namawia by zjadł ją z pieprzem

**DWA JAGUARY
(opowiesć indyjska)**

Jeden jaguar żyje w dżungli
Ten chwytą i zjada krzykliwe
małpy i wodne świnię Drugi
jaguar mieszka na niebie Kie-
dy jest głodny to próbuje zjesć
księżyc Czasami ugryzie mały
kawalek, czasami zje więcej, ale
czasami zdarza się, że połknie
go cały Wtedy na niebie jest
ciemno Ale zawsze zostaje ja-
kis okrucz, z którego jak z jajka
rodzi się nowy księżyc

(Jest to oryginalna opowiesć
Indian z nad Amazonki tłumacząca
fazy księżyca i jego zac-
mienie)

Żona radosnie klasnęła w dłonie
Kochane ptaszysko
już biegnę rozpalić ognisko! -
Zaczekaj! rozkazał wódz żonie
Jak rzekłem nie, to nie!

Przez dzień cały
papuga i żona milczały
Noc przespały
Za to rano zbudziły wodza wcześniej
to samo mówiąc jednocześnie
Mój drogi to przecież głupie
nie pozwolę papugi upiec
Nie bądź uparty powiedz "tak"
Tak mówili i żona i ptak

Wódz nie odezwał się słowem
tylko poduszką nakrył głowę
Bardzo przepraszam oczywiście
nie poduszką lecz palmowym liściem

Dzień za dzionkiem upływał
a papuga wciąż była żywa
i co rano powtarzała za żoną
że pragnie zostać upieczoną
Sami powiedzcie jak długo
można wytrzymać z papugą
która powiada nieustannie
że pragnie znaleźć się w brytfannie

Po miesiącu wódz rozłożył ręce
Ani dnia więcej
ani godziny dłużej
nie zniósę mowy papuziej
Jesć jej nie będę to rzecz oczywista

Papugę kupił turysta
Jak małe dziecko się cieszył
wioząc ptaka do domowych pieleszy
Trzy lata minę niedługo
i nadal mieszka z papugą
choć ptak to samo plecie stale
że w kociolku pragnie się znaleźć
Tylko że mówiąc o tych rzeczach
w torontonskiej wili
używa indyjskiego narzecza
z Brazylii

SPORT

SPORT

SPORT

Faworycy – dokończenie

Anglicy wydają się być faworytami w grupie 3 Ostatnie zwycięstwo nad Węgrami 2 0 umacnia to przekonanie

W spotkaniu z Madziarami, wyspiarze zrehabilitowali się za niefortunny występ przed własną publicznością w poprzednim spotkaniu z Grecją (0 0) Trevor Francis uzyskał prowadzenie dla Angli w 31 min., a Peter Withe podwyższył wynik na 2 0 w 71 min Węgrzy nie zdołali uzyskać honorowego gola

W drugim meczu grupy 2 Dania dzięki bramce strzelonej w 74 min gry przez Soerena Buska wygrała z Grecją 1 0

Po tych spotkaniach pierwsze miejsce w grupie zajmuje Anglia (trzy zwycięstwa, dwa remisy w pięciu meczach) przed Danią (dwa zwycięstwa, jeden remis w trzech meczach) i Węgrami (dwa zwycięstwa, jedna porażka w trzech meczach)

W grupie 4 odbył się tylko jeden mecz, w którym zespół Walii pokonał Bułgarię 1 0

Bramka padła w 79 min gry, a jej szczęśliwym zdobywcą był Jeremy Charles

Zwycięstwo Walii z zespołem Bułgarii niczego jednak nie przesądza, zarówno Norwegia (niespodzianka) jak i Jugosławia mają duże szanse na zajęcie premiowanego miejsca

Na razie w grupie prowadzi Walia z dwu punktową przewagą nad Norwegią i Jugosławią Wszystkie zespoły rozegrały dotychczas po trzy spotkania

Niezwykle interesująco wygląda sytuacja w grupie 6 Austrijacy, którzy liderują, nie stracili do tej pory bramki, w czterech spotkaniach, które dotychczas rozegrali zdobywając 7 pkt W ostatnim swoim występie zremisowa-

li z zespołem wicemistrza świata RFN 0 0

Drugie miejsce w grupie okupuje Irlandia Płn, która ostatnio wygrała na własnym terenie z Albanią 1 0 dzięki bramce zdobytej w 54 min gry przez Iana Stewarta

Irlandia posiada tą samą ilość punktów zdobytych co Austria, lecz znacznie gorszą różnicę bramek i rozegrała dotychczas 5 spotkań, czyli o jedno więcej niż Austrijacy

Na trzeciej pozycji znajduje się zespół RFN, który w czterech dotychczas rozegranych spotkaniach zdobył 5 pkt

W grupie 7 na prowadzeniu znajduje się Hiszpania, uzyskała ona podobnie jak Austria w 4 meczach 7 pkt i wyprzedza Holandię oraz Irlandię po 5 pkt

Holandia rozegrała dotychczas cztery spotkania natomiast Irlandia ma o jeden mecz więcej W jedynym meczu grupy Hiszpania pokonała Irlandię 2 0 Obie bramki padły w drugiej połowie meczu ze strzałów Carlosa Alonso Santilany w 51 min i Hipolito Rincona w ostatniej minucie gry

ELIMINACJE ME

Grupa 1

Belgia - NRD 2 1

Grupa 2

ZSRR - Portugalia 5 0

Grupa 3

Dania - Grecja 1 0

Anglia - Węgry 2 0

Grupa 4

Walia - Bułgaria 1 0

Grupa 6

Turcja - RFN 0 3

Austria - RFN 0 0

Irlandia Płn - Albania 1 0

Grupa 7

Hiszpania - Irlandia 2 0

KOSZYKARZE

WYGRYWAJĄ

WIELKĄ NAGRODĘ

SOFII

W 23 Turnieju koszykarzy o Wielką Nagrodę Sofii zwycięstwo odniosła drużyna Polski, która w ostatnim swoim występie pokonała silny zespół Belgradu 84 77 (40 43)

Polacy ponadto wygrali w eliminacjach z Moskwą 85 79, by potem zdecydowanie wygrać z Sofią 2 106 81 (47 39) i dość wyraźnie z Sofią 1 79 64 (38 44)

Ostateczna kolejność turnieju 1 Warszawa, 2 Moskwa, 3 Belgrad, 4 Sofia 1, 5 Sofia 2, 6 Bukareszt, 7 Budapeszt, 8 Wiedeń

Mc Enroe najlepszy w Dallas

W dniach 26 kwietnia do 1 maja odbył się finałowy turniej rozgrywek tenisowych WCT (World Tennis Championships) W turnieju brali udział Wojciech Fibak, Bill Scanlon, Balazs Taroczy, Brian Teacher, Paul McNamee, Vitas Gerulaitis, Jose-Luis Clerc, Tomas Szmid, Kevin Curren, Guillermo Vilas, Ivan Lendl oraz John McEnroe W finałowym pojedynku spotkali się McEnroe i Ivan Lendl

Po niesłychanie zaciętym i rekordowo długim meczu 4 godz 35 min zwycięstwo odniósł John McEnroe bijąc Lendla 6 2, 4 6, 6 3, 6 7, 7 6

W półfinałach McEnroe wygrał łatwo z Vitasem Gerulaitisem 6 3, 6 2, 6 2, a Lendl pokonał w czterech setach Billa Scanlona 6 1, 6 7, 6 3, 6 3

Zacięte pojedynki i groźne kolizje w ekstraklasie zuzłowej

Trzecia kolejka ekstraklasy obfitowała w wyjątkowo zacięte pojedynki i niestety groźne kraksy

W meczu Stali Rzeszów z Wybrzeżem Gdansk przy stanie 39 39 do wyscigu wyruszyli Zenon Plech i Grzegorz Dzikowski z Gdanska, a obok nich Antoni Krzywonos i Janusz Stachyra Starając się przeszkodzić jadącemu na drugiej pozycji Stachyrze, Plech wykonał niebezpieczny manewr w wyniku którego upadł, powodując jednocześnie wywrotkę Stachyry W wyniku odniesionych kontuzji Plech został odwieziony do szpitala

Do upadków doszło również w meczach Kolejarz Opole - Stal Gorzów i Motor Lublin - Start Gniezno

Do najgroźniejszej jednak kraksy doszło podczas spotkania Falubaz Zielona Góra - Polonia Bydgoszcz

Bogdan Błazejczyk z Falubazu wywrócił się na 40 m przed metą potracając przy tym tak niefortunny maszynę Adama Wolskiego (Polonia), że ten wjeżdżając tuż przed linią mety na murawę stadionu potracił sędziego W wyniku kraksy obaj zostali odwiezieni do szpitala, gdzie stwierdzono złamaną nogę u Wolskiego i złamany obojczyk u sędziego

Wyniki

Falubaz - Zielona Góra - Polonia Bydgoszcz 53 37

Kolejarz Opole - Stal Gorzów 44 45

Stal Rzeszów - Wybrzeże Gdansk 47 43

Motor Lublin - Start Gniezno 45 45

Unia Leszno - Apator Torun 53 37

Tabela

1 Unia Leszno	3 6	+50
2 Falubaz Z Góra	3 6	+49
3 Stal Gorzów	3 4	+29
4 Start Gniezno	3 3	-18
5 Wybrzeże Gdansk	3 2	+7
6 Kolejarz Opole	3 2	+7
7 Apator Torun	3 2	-13
8 Stal Rzeszów	3 2	-15
9 Polonia Bydgoszcz	3 2	-28
10 Motor Lublin	3 1	-68

PATRIC TAMBAY WYGRYWA GRAND PRIX SAN MARINO

Patric Tambay z Francji jadący na samochodzie Ferrari wygrał wyścig samochodowy Formuły I Grand Prix San Marino rozegrany 1 maja w miejscowości Imola we Włoszech

Licznie zgromadzona publiczność zgotowała mu gorącą owację

Było to pierwsze zwycięstwo w

tym sezonie kierowcy zespołu Ferrari, a dodatkową radość włoskim miłośnikom sportu samochodowego sprawił fakt, że trzeci na mecie Rene Arnoux (Francja) też jechał na Ferrari

Zwycięzca z Le Castellet Francuz Alain Prost w San Marino - był drugi

- 1 Patrick Tambay, Ferrari (Francja)
- 2 Alain Prost, Renault (Francja)
- 3 Rene Arnoux, Ferrari (Francja)
- 4 Keke Rosberg, Williams (Finlandia)
- 5 John Watson, McLaren (Anglia)
- 6 Marc Surer, Arrow (Szwajcaria)

Podhale - Katowice 4 5
Cracovia - Stocznowiec 8 5

Stocznowiec opuszcza ligę

Do zakończenia rozgrywek 1 ligi hokeja pozostała już tylko jedna kolejka spotkań Wyjaśnieniu uległo pytanie kto opuści ekstraklasę Smutny los dotknął tym razem bardzo ambitny zespół Stocznowca z Gdanska Życzymy mu powrotu za rok w szeregi najlepszych polskich zespołów hokejowych

Do ostatecznej rozgrywki o tytuł wicemistrza przystępują już tylko dwie drużyny Polonia Bytom i GKS Tychy

Zagłębie Sosnowiec - mistrz Polski prowadzi w tabeli z tak

olbrzymią przewagą - 17 pkt, ze juz od dawna nikt specjalnie nie zwracał na niego uwagi

Kwestią było tylko kto zdobędzie tytuł wicemistrza, i kto będzie musiał przecz gorycz spadku z ligi Ubiegłoroczny wicemistrz - Podhale Nowy Targ rozczarował swoich zwolenników, osłabł na finiszu i będzie musiał się zadowolic odległym miejscem

Wyniki

Naprzód - Zagłębie 4 8
Budowlani - Polonia 1 6
ŁKS - Tychy 2 6

- Stocznowiec - Budowlani 3 4
Naprzód - Cracovia 11 5
Zagłębie - Podhale 4 2
Polonia - ŁKS 11 0
Tychy - Katowice 8 3

Tabela

1 Zagłębie	61 9	275-98
2 Polonia	44 26	161-95
3 Tychy	44 26	174-116
4 Naprzód	42 28	178-135
5 Podhale	39 31	165-111
6 Katowice	37 33	165-172
7 ŁKS	27 43	94-162
8 Budowlani	21 49	109-224
9 Cracovia	19 51	159-274
10 Stocznowiec	16 54	113-206

1 ZSRR, 2 CSRS, 3 KANADA

W ostatnim dniu hokejowych mistrzostw Świata nie doszło do sensacji Sowieci łatwo poradzi sobie z Kanadą a Czechosłowacy wygrali z słabo spisującą się w rundzie finałowej drużyną Szwecji

Monachium pożegnało hokeistów trenerów sędziów oficjeli i zapewne wielu z nich zadawało sobie pytanie kiedy nastąpi zmierzch sowieckiej hegemonii w hokeju Hokeiści ZSRR zdobyli w ostatnich 23 turniejach (mistrzostwa świata olimpiady) 19 złotych medali a od początku swojego startu na arenie międzynarodowej 1954 triumfowali 21 razy

Jest to niewątpliwie imponujący dorobek nie wynika on jednak z jakichś niezwykłych uzdolnień radzieckie go człowieka Drużyna sowiecka traktuje turniej olimpijski czy mistrzostwa świata jako najważniejsze wydarzenie i przygotowuje się do tego do tego przez cały rok Zgrupowania obozy zmuszone ćwiczenia różnych wariantów faktycznych szlifowanie zgrania między poszczególnymi zawodnikami itp tworzy zespół kolektyw z którym mełatwo wygrać zlepszeniem indywidualnych graczy choćby najlepszych

Sowieci są do pokonania przez drużynę mającą podobne warunki i cele najlepszym przykładem jest olimpijska reprezentacja USA (amatorzy) która wygrała turniej olimpijski w 1980 r. w Lake Placid Trener drużyny kanadyjskiej Dave King jest znakomitym fachowcem i zamierza przygotować olimpijską drużynę Kanady do zdobycia złotego medalu w przyszłorocznym turnieju olimpijskim w Sarajewie

Jestem przekonany że mu się to uda jeżeli zostanie przeprowadzone wszystkie fazy przygotowań po jego myśli Kanada pod wodzą Kinga zdobyła brązowy medal czyli taki sam jak ubiegłoroczny zespół który teoretycznie był znacznie silniejszy ze względu na większą ilość znakomitości King który w trakcie ostatniego turnieju wpoł zawodnikom konieczność unikania ostrej gry i zwiększenie szybkości przeprowadzania akcji zamierza w okresie letnim zgrupować olimpijską reprezentację Kanady na 5-miesięcznym obozie przygotowawczym Serna spotkał z silnymi i różnorodnymi przeciwnikami powinna przygotować należycie zespół do Olimpiady

Wyniki finałowej serii spotkań i końcowa klasyfikacja mistrzostw Świata. ZSRR Szwecja 4 0

CSRS Kanada 5 4

ZSRR CSRS 1 1
Kanada Szwecja 3 1
ZSRR Kanada 8 2
CSRS Szwecja 4 1

Grupa A
1 ZSRR 5 13 3
2 CSRS 5 10 6
3 Kanada 2 9 14
4 Szwecja 0 2 11

Grupa B
5 RFN 11 31 34
6 NRD 6 29 40
7 Finlandia 6 30 40
8 Włochy 3 14 58

W klasyfikacji grupy B ujęte są wyniki spotkań eliminacyjnych i finałowych

JERZY R SŁOŃSKI

SPORT SPORT

Zmiana lidera. Lech na tronie.

POGROM KATOWIC W SZCZECINIE CRACOVIA PANY

Piłkarska ekstraklasa zbliża się już powoli do półmetka rundy wiosennej, ostatnio rozegrano szóstą (23 4 i 24 4) i siódmą (27 4) kolejną spotkanie

Bardzo interesująca i obfitująca w dużą ilość bramek (19) była 6 runda rozgrywek. Do prawdziwego pogromu doszło w Szczecinie, gdzie rewelacja rundy wiosennej Pogon zaaplikowała swoim przeciwnikom GKS-owi Katowice aż 6 bramek, nie tracąc żadnej. Rozegrana po raz 151 "święta wojna" w Krakowie, przyniosła sukces broniącej się przed spadkiem Cracovii, która pokonała zespół białej gwiazdy 2:1, choć Wisła już w 1 min prowadziła 1:0. Do bardzo ważnego pojedynku doszło w Łodzi, Widzew - zmęczony pucharowymi pojedynkami z Juventusem zdołał się jednak uporządkować z Legią. Łodzianie wygrali 2:1, a bramka przesądzała zwycięstwo Widzewa padła w 83 min ze strzału Smolarka

Mecze rozegrane 27 4 stały pod znakiem nieoczekiwanej porażki lidera i małej ilości strzelonych bramek (10)

Z przegranej Ruchu w Gdyni skorzystał Lech, który po zwycięstwie u siebie w ostatnią w tabeli Stalą wyszedł na prowadzenie mając jednopunktową przewagę nad Pogonią i Ruchem. Portowcy nadal utrzymują się na "wysokiej fali" po obronieniu punktu w meczu z Szombierkami w Bytomiu, sterując wytrwale do zdobycia najwyższego trofeum

Pojedynek Kraków - Warszawa zakończył się remisem, Pasiaki i Harpagony ambitnie walcząc o utrzymanie się w lidze zdołali zremisować mecze wyjazdowe. Cracovia wywalczyła wynik bezbramkowy w spotkaniu z Legią w Warszawie, natomiast Gwardia podzieliła się punktami z Wisłą w meczu rozegranym w Krakowie, z tą tylko różnicą, że obie drużyny zdobyły po jednej bramce. Najgroźniejsi rywale do spadku nie zaspokajają jednak gruszek w popiele, GKS i Górnik wygrali swoje mecze zdobywając dwupunktową przewagę nad Cracovią i Gwardią

Widzew mimo, że przegrał ostatnie spotkanie z wspomnianym GKS-em ma nadal poważne szanse na wywalczenie tytułu mistrzowskiego

Ma do rozegrania zaległy mecz z najsłabszą drużyną ligi - Stalą i tylko 3 punkty różnicy do prowadzącego w tabeli Lecha

Prezydentów do tytułu jest jednak znacznie więcej, różnica w zdobyciu punktowej między pierwszą a trzynastą drużyną ligi wynosi zaledwie 6 pkt. Do rozegrania pozostało 8 kolejek spotkań, czyli teoretycznie każda drużyna (wyluczając Widzew i Stal) może zdobyć jeszcze 16 pkt. Przy tak wyrównanej stawce, trudno jest snuć prognozy, jedno wydaje się pewne: nikt oprócz Stali, która wydaje się spasowała nie zamierza składać bronie

Górnik Zabrze, który po rundzie jesiennej znajdował się bardzo wysoko w tabeli, obecnie

zajmuje 13 pozycję, i mimo to ma nadal szansę uplasować się w czołówce, a nawet zdobyć mistrzostwo Polski

A oto wyniki 6 i 7 kolejki spotkań rundy wiosennej

● Widzew - Legia	2 1
● Pogon - Katowice	6 0
● Gwardia - ŁKS Łódź	2 0
● Ruch - Górnik Zabrze	1 1
● Cracovia - Wisła	2 1
● Zagłębie - Lech	0 0
● Śląsk - Szombierki	2 1
● Stal Mielec - Bałtyk	0 0

● Bałtyk - Ruch	2 0
● Lech - Stal	1 0
● ŁKS - Zagłębie	1 2
● Wisła - Gwardia	1 1
● Legia - Cracovia	0 0
● Szombierki - Pogon	0 0
● Katowice - Widzew	1 0
● Górnik - Śląsk	1 0

Tabela

1 Lech Poznań	27	30	21
2 Pogon Szczecin	26	35	19
3 Ruch Chorzów	26	26	16
4 Widzew Łódź	24	29	24
5 Zagłębie Sosnowiec	23	23	25
6 Legia Warszawa	22	31	27
7 Śląsk Wrocław	22	25	22
8 Wisła Kraków	22	26	26
9 Bałtyk Gdynia	22	19	19
10 ŁKS Łódź	22	29	31
11 Szombierki Bytom	21	24	26
12 GKS Katowice	21	21	26
13 Górnik Zabrze	21	23	30
14 Cracovia Kraków	19	14	22
15 Gwardia Warszawa	19	24	33
16 Stal Mielec	13	15	27

Faworyci wygrywają

W ubiegłym tygodniu 27 4 kibice piłkarscy w Europie nie narzekali na brak emocji, rozegrano bowiem aż w 6 grupach eliminacyjnych. Spotkania kwalifikacyjne do przyszłorocznych mistrzostw Europy w piłce nożnej we Francji

Nieco wcześniej w meczu eliminacyjnym grupy 6, Turcja przegrała w Izmirze z zespołem RFN 0:3

Bramki zdobyli Rummenigge - w 30 min z karnego i 71 min oraz Dremmler w 34 min

Wracając do srodowych meczów z ubiegłego tygodnia, należy podkreślić, że przebiegały one pod znakiem zwycięstw gospodarzy, którzy w dużej części byli faworytami spotkań

I tak w grupie 1 Belgia grając na własnym terenie z NRD była

typowana na zwycięzcę (miesią temu wygrała w Lipsku 2:1) i nie przegapiła szansy

Początek meczu nie był jednak obiecujący dla Belgów, Streich przedryblował belgijską defensywę i uzyskał prowadzenie dla Niemców Wschodnich w 8 minucie gry. Kontratak Belgów przyniósł im wyrównanie w 18 min ze strzału Jana Ceulemansa, a zwycięskiego gola uzyskał w 34 min Ludo Coeck plasowanym strzałem z odległości około 30 m

Belgia rozegrała dotychczas 4 mecze zdobywając komplet punktów i zdecydowanie przewodzi w grupie 1

W grupie 2 Sowieci odnieśli szokujące zwycięstwo nad Portugalią 5:0. Bramki zdobyli Fiedor Czernenkow dwie, a Sergej Ro-

dinow, Anatolij Demianenko i Nikołaj Karionow po jednej. Piłkarze sowieccy po tym meczu wysunęli się na czołową pozycję w grupie 2

Mają tu sam dorobek punktowy co Portugalia, lecz posiadają lepszą różnicę bramek. Sowieci rozegrali dotychczas tylko dwa spotkania oba u siebie, poprzednio wygrali z Finlandią 2:0. Jest to niekorzystny wynik dla Polski, która zdobywając zaledwie 3 pkt w 3 meczach zajmuje trzecią pozycję w grupie. Polacy muszą wygrać 22 maja z Sowiekami jeżeli chcą myśleć poważnie o awansie do finału mistrzostw Europy

1 ZSRR	4 0	7-0
2 Portugalia	4 2	4-5
3 Polska	3 3	5-5
4 Finlandia	1 5	3-8

Faworyci - str 19

Kącik handlowy

INSURANCE
AUTO • HOME • BUSINESS
FOR LOWER RATES
COMPARE BEFORE
YOU BUY OR RENEW
CALL Victor W Krupowicz
Westown Real Estate & Insurance Ltd
268 Roncesvalles - 533-8573

DIVORCE AID
K BELDOWSKI
Rozwód \$155
226 Queen St W suite 200
Toronto, Ont M5V JZ6
tel (416) 598-1127

POLSKA KUCHNIA
NA MIEJSCU I NA WYNOS
Bogaty wybór smacznych dan
Przyjmujemy zamówienia na
wigilę i wszelkie uroczystości
ANNA'S ROASTERIA
2340 Dundas St W
TEL 536-0601

DENTYSTYCZNE PROTEZY
G RYTWINSKI D T
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave,
Toronto
(obok kina Revue)
Tel 531-8545

HOMETARIO
REAL ESTATE LTD
& insurance brokers ltd

● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRADZIEŻY I INNE

171 RONCESVALLES AVE
Tel 531-3506

KLUB CRACOVIA

(SEKCJA GIER TOWARZYSKICH)

organizuje po raz pierwszy w Kanadzie
Z OKAZI DNI MATKI
TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO

* PROGRAM TURNIEJU *

SOBOTA
7 MAJ 1983r
10 rano do 1 00 rano
10 00 rano UROCZYSTE OTWARCIE TURNIEJU
10 15 rano LOSOWANIE
10 30 rano ROZPOCZĘCIE ROZGRYWEK
2 00 3 00 popołudnie WSPÓLNY LUNCH
3 00 popołudnie 1 00 rano DALSZY CIĄG ROZGRYWEK

w sali dolnej Z P W i K Gr 1 7 2282 Lakeshore Blvd Toronto Ontario

TURNIEJ ROZGRYWANY BĘDZIE NA 4 stółach ROWNOCZESNIE

w kategoriach kobiet i mężczyzn

Prezentacja zwycięzcom wręczenie pucharów i nagrod podesz TRADYCYJNEJ ZOFIOWKI I SPORTOWCÓW (14 MAJA 1983 r)

w sali ZNPwK 1087 QUEEN Str W TORONTO ONT

WPIŚWIE 5 00 OD UCZESTNIKA (dzieci i młodzież poniżej lat 18 u bezpłatnie WSZELKICH INFORMACJI UDZIELAJĄ ZAPISY PRZYJMĄ DO DNIA 5 MAJA BR WEŁACZNIĆ (czwartek)

w TORONTO

M Bogusławski Tel 625 5235

T Kacpura Tel 622 4951

K Mahon Tel 537 5647

H Nowak Tel 767 2222

K St fanski Tel 429 446

M Sudołski Tel 239 9407

w HAMILTON ACROPOLIS & BALTIC TRAVEL Tel 545 2455 oraz H LECH Tel 560 4755

W godzinach trwania turnieju czynna będzie kuchnia i bar

* UPRZEJMIIE ZAPRASZAMY NA PIERWSZĄ POLONIJĄ BATALIJ FINPONGOWĄ *

Komitet Organizacyjny

- LIST WITH US

over
- 360 Homes sold
Tel
532 4441

24-Hour
Service

SOLD
SOLD
SOLD
SOLD

FIRMA HIGH PARK-REALTOR

Jest Twoją dynamiczną realnościową firmą
40-ENERGICZNYCH AGENTÓW

wraz z Kierownictwem

dziękuję Panstwu za poparcie

HIGH-PARK - Realtor

217 - Roncesvalles Ave

(Naprzeciw Credit Union)

ZESPÓŁ MUZYCZNO-WOKALNY NA WSZELKIE OKAZJE

"SAMI SWOI"

Tel 251-4985

L WINIARSKI

Proszę dzwonić po 6-tej wieczorem

Praca, zarobek!
Szukamy
kolporterów
Echa Tygodnia

Nasz adres i telefon. Patrz
str 2 tego numeru, z lewej
strony z góry

w polskich
skupiskach
w Kanadzie i
USA.

Płacimy \$ 30 za
100 sprzedanych
egzemplarzy.

Praca

Przepisywanie na maszynie
(polskie czcionki) Tania i solidna
Tel Toronto 231-8831

Potrzebna pomoc
domowa do noworodka, z zamieszaniem na miejscu, niepaląca Referencje Okolica
Bathurst i Finch w Toronto
Tel 663-4360